

MAGYAR BÁNYÁSZLAP HUNGARIAN MINERS ORGAN

AZ EGYEDÜLI MAGYAR BÁNYÁSZLAP AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN. — THE ONLY HUNGARIAN MINERS ORGAN IN THE UNITED STATES

Huszezer magyar.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET HALADÁSA.

Nem ok nélkül, nem cél nélkül jutott eszünkbe a Verhovay Segélyegyletről írni, nem meglepetés nélkül körjük színtelenül a magyar bányászokat, hogy csatlakozzanak ehhez az együlethez; — nem szoktunk könnyelmű tanácsokat adni a magyar bányászoknak ilyen fontos kérdésekben.

Panaszos levelet hozott a posta Szaniszló József magyar bányász-tól Virginia City-ből, aki tagja volt a Temperance Life Insurance Association nevű angol betegsegélyező egyletnek és aki felvilágosítást kért most tőlünk, hogy igazán megbukott-e ez az egylet. Hát megbukott. Megbukott, mert meg kellett buknia, mert soha sem ködött helyes alapokon és akik nyitott szemmel figyelik a dolgok folyását, látni is tisztában lehetnek ennek a nagyhangon hirdetett egyesületnek a végével.

És ezért nem szabad nekünk angol egyletekbe állani. Mert van nagyon sok tisztességes, nagy és feltétlen biztos angol egyesület, vannak erős és nagy biztosítványok, de a magyar munkás azokat nem különböztetheti meg a fergéstől, mert angolul nem tudván, nem ismeri ki magát köztük.

Nekünk sok minden egyéb okból eltekintve azért is meg kell maradnunk a magyar egyleteknél, mert az nyugt árnyalat a végtelen tévedések ellen a legbiztosabbat. Azokkal tisztában vagyunk, működésüket figyelemmel kísérjük és megírjuk itélhő, hogy melyik a jó egylet.

A Magyar Bányászlap a Verhovay Segélyegyletet ajánlja első sorban a bányászoknak. Nem azért, mert ezt bányászok alapították, tehát ez van a lelkünkben a legjobban odanőve, hanem azért, mert ez az egylet nagy, hatalmas, növekszik, és a rossz viszonyok dacára is oly szépen fejlődik, hogy csak jó vezetés fejleszthet egy testületet.

És a Verhovay Segélyegyletet jól vezetik. Aki emlékezik a pár év előtti nagy rázkódtatásra, akik tudják, hogy milyen zűlést állapokat talált a jelenlegi tisztikar, mikor az egylet előre került, azok megírják érteni azt a nagy munkát, azt az odaadó szeretetet, amivel a Verhovay Segélyegyletet az amerikai magyarság leghatalmasabb egyetevé tették, és az le is emeli a kalapot a mintaszerű vezetés, a páratlan munkálkodás előtt.

Valóságos csodát látott a magyarság ennek az egyletnek a legutolsó főgyűlésén. Rendet. Azt, amit a magyar egyleteknél csak elvétve találunk, aminek a hiányában pedig nem virágozhat egy intézmény sem. Olyan mintaszervezés, olyan központi titkár, olyan rend és olyan kitűnő rendszer, van Gábor István központi titkár ügyvezetésében, hogy abban még szórásalagsáttal sem lehetett hibát találni és ebben van a Verhovay Segélyegyletnek a legnagyobb érdeme.

Verhovay Segélyegylet nagyarányú fejlődésének minden titka. Az elmúlt naggyűlés alkalmával készpénz maradvány volt a kp. pénztárbans 140,715.42, e maradványt terhelte a naggyűlés költsége \$22,514.00, tehát a tényleges kp. pénztári maradvány volt 1914 július 1-én \$118,201.42. Arva pénz volt ugyanez, mely az árak saját nevével kezeltek a soha a központi pénztár vagyonával mint az egylet vagyonaként nem mutatták \$38,598.91. Ez év július 1-én már az árva pénz összege \$58,000.00.

Taglétszám volt a naggyűlés alkalmával 18,203, 1915. augusztus 1-én a taglétszám 19,826. Az elmúlt évben mindenütt észlelhető volt az üzleti pangás és a munkahány, a legnagyobb amerikai egyletek is visszaesést szenvedtek. A Verhovay Egylet nem érezte azt, bár termékek összegeket kellett kifizetni betegsegélyek fejében.

Csak százötven hiányzik a huszezerből és semmi kétség sincs benne, hogy ez a százötven tag rövidesen meg lesz, a akkor teljesülni fog a régi nagyfogalom a nagy magyar intézményekről, mert hiszen a Verhovay Segélyegylet nem áll majd meg a huszezer tagján, hanem akkor kezd majd csak igazán fejlődni.

Ha pedig a háború után előjövő nagy arányú hazavándorlás nagy rendet vág a magyar egyletek sorában, arányosan fog majd az egész magyarság és ez az egylet akkor is a legelső lesz a magyar betegsegélyzők közt.

A többi magyar betegsegélyező egylet is épen úgy ajánlható, mint a Verhovay, de csak második sorban. Nekünk az a véleményünk, hogy minden magyar bányász, hogy pár egylethez kell csatlakoznia, mert ha most rossz idők is járnak felettünk; rendes viszonyok között egy bányász keresete elegendő ahhoz, hogy több felé biztosítsuk magunkat, de az első mindig a legnagyobb, a legelső és a legbiztosabb, tehát a Verhovay legyen; és után a többi nagy egyletek és a helyi egyletek következzenek. Hogy a nagy testületek nőjének, vezetői tisztá és jó legyen, azért is eleget küzd a Magyar Bányászlap.

KÉRELEM.

Kérjük mindazon előfizetőinket, akik az előfizetési díjakat az utolsó hetekben küldték be, de még a Zár lámpát meg nem kapták, legyenek pár napig türelmesek. Ugyanis rajtuk kívül álló akadályokba ütköztek a lámpák gyors szállítása, mivel az egyes alkalmakkor Németségéből hozták és a háború miatt a hajókat nem rendes. Mielőtt a lámpák megérkeznek, azonnal elfogadjuk bányászainknak küldeni. Addig is hibát találni és ebben van a Verhovay Segélyegyletnek a legnagyobb érdeme.

BÁNYATELEPEK HIREI.

THORPE, W. VA. — Ugy értesülünk, hogy itt annyira megjavultak a viszonyok, hogy a bányatelep mostanra már nemcsak a bányászok, hanem a bányászok is megérte a bányát, mert az az időnként felvesznek egy párat.

KAYLOR, PA. — Vovolka László testvér értesít bennünket, hogy itt is jól megy a munka, hetenként kidolgozzák mind a hat napot. A bányá itt egyenes, két- és fél, három láb magas benne a szén, víz van elég, gáz is akad néhol, de azért nyitott karbájd lámpával dolgoznak. Lejáró kö ninesen, csak egy láb bóna. A szénet masina vágja és tonna számba, vegyes méresek entiben harminchat centet, roomban harminchat centet fizetnek. Szerencsétlenség ritkán fordul elő, de a bányásd most nem kielégítő. Burdért husz-huszonegy dollárt kell fizetni havonta. Vovolka testvér nem ajánlja ezt a helyet magyar testvéreinknek.

WHITSETT, PA. — Bus Ferenc bátyársunk az alábbiakban számol be nekünk az itteni munka viszonyokról: Meglehetősen dolgoznak itt, jelenleg minden héten hat napon keresztül. A bányá itt sziloppos, a szén magassága hét-nyolc-kilenc láb között váltakozik. Víz van egy kevés és ez tüzethő, gáz is nagyon kevés van, de azért a biztonság kedvéért zárt lámpával dolgoznak. Lejáró kö egy lábnyi van. A szén masina vágja, de a rippet és szótponat diggolni kell. Masina után vegyes méresek harminchérom, pikk után pedig ötvenhat centet fizetnek tonnáként. — Szerencsétlenség ritkán fordul elő és a bányásd is kielégítő. Jelenleg új munkásokra nincs szükség, mert erre a teleptelep odajárnak a nagy szomszédos bányáknál emberei, mivel azokon a plázéken bestapottak és a helyek egy társaság tulajdonát képezik. De most a legközelebbi napokban újra megindul az egyik szünetelő bányá és bizonyos, hogy akkor sokan visszamennek oda dolgozni, és akkor itt valószínűleg lesz munkára szükség. Bus Ferenc testvér ajánlja ezt a helyet a magyaroknak és lapunk hirdással lesz, ha biztos munkára lesz kilátás.

HOOVERVILLE, PA. Egy bátyársunk értesítései szerint itt most jól megy a munka, csaknem egész héten dolgoznak, de a bányászok elégedetlenek, mert eddig csakis pikkel dolgoztak, míg most a szén masina vágja, noha a szén kicsi és piszkos, vagyis pikk-re való. Eddig fizettek tonnáként hetingben és beek hetingben 58 centet, rumban pedig 53 centet, míg most masina után csak 35 centet adnak. A bányászok azt akarják elérni, hogy ne kelljen masina után dolgozni. Bátyársunk ezt a helyet nem ajánlja új bányászoknak, mert nem lehet elég jól keresni.

BRAZNEILL, PA. — Pálkás József bátyárs tudatja velünk, hogy ott a bányá most hetenként hat napot dolgozik és van kilátás arra, hogy ez így is maradjon. A bányá sziloppos, a szén hat-hét láb magas, víz van egy kevés, gáz ninesen s dolgoznak nyitott lámpával is. Lejáró kö akad mindenfelé. A szén masina vágja, tonnáként fizetnek ötven, pikk után nyolevanhat centet, tiszta méresek. Szerencsétlenség ritkán fordul elő, de a bányásd most nem a legjobb. Az élelmiszer és lakás elég drága, mint mindennél. A pláz most éppen rossz, de most sok az ember és így idegen bányász most ne menjen oda.

LATROBE, PA. — Ugy értesülünk, hogy itt is elég jól megy a munka; korábban három napot dolgoztak, míg a múlt héten öt napra volt munka. A munkaidő napi nyole óra. A bányá egészen reggel és délután káren vizik le az embereket. Gáz ninesen, de azért zárt lámpával dolgoznak; víz is csak kevés helyen akad. Lejáró kö ninesen sehol. A szén káreszámba fizetik, roomban pikk után hetenként és fél hetingben pikk után hetvenkilenc és nyolevanhat centtel. Szerencsétlenség nem igen fordul elő; a bányásd most épen a legjobb, mert sok az ember. Az élelmiszer ára nem

nagyon drága, a lakás havonta hat dollárba kerül. Jelenleg új munkásra nincs szükség, ha a kemenceket mind begrújítják, akkor talán kell ember és akkor értesítjük testvéreinket.

RHONE, PA. — Ugy halljuk, hogy mostanában itt is megindult a munka; dolgoznak minden nap teljes erővel. A fereset középszerű, az élelem elég drága. Új munkásokra van szükség, vesnek is fel egy párat, csak hogy az a baj, hogy lakást nem lehet kapni és így itteni bátyársaink nem merik ajánlani ezt a helyet a magyar testvéreinknek.

DORCHESTER, Va. Sok panasz hangzott már el a telepvezetői ellen, nem bánták jól a bányászokat és általában nem volt itt az élet valami rózsás. Most úgy halljuk, hogy a bányatársulat rájött a bajokra és a munkát új emberek vezetik, akik az elberekkel jól bíznak és minden méltányos kérésüket teljesítik. A munka most elég jól megy, hetenként négy napot dolgoznak és az valószínűleg így is marad.

HOOVERVILLE, PA. Egy bátyársunk értesítései szerint itt most jól megy a munka, csaknem egész héten dolgoznak, de a bányászok elégedetlenek, mert eddig csakis pikkel dolgoztak, míg most a szén masina vágja, noha a szén kicsi és piszkos, vagyis pikk-re való. Eddig fizettek tonnáként hetingben és beek hetingben 58 centet, rumban pedig 53 centet, míg most masina után csak 35 centet adnak. A bányászok azt akarják elérni, hogy ne kelljen masina után dolgozni. Bátyársunk ezt a helyet nem ajánlja új bányászoknak, mert nem lehet elég jól keresni.

BRAZNEILL, PA. — Pálkás József bátyárs tudatja velünk, hogy ott a bányá most hetenként hat napot dolgozik és van kilátás arra, hogy ez így is maradjon. A bányá sziloppos, a szén hat-hét láb magas, víz van egy kevés, gáz ninesen s dolgoznak nyitott lámpával is. Lejáró kö akad mindenfelé. A szén masina vágja, tonnáként fizetnek ötven, pikk után nyolevanhat centet, tiszta méresek. Szerencsétlenség ritkán fordul elő, de a bányásd most nem a legjobb. Az élelmiszer és lakás elég drága, mint mindennél. A pláz most éppen rossz, de most sok az ember és így idegen bányász most ne menjen oda.

LATROBE, PA. — Ugy értesülünk, hogy itt is elég jól megy a munka; korábban három napot dolgoztak, míg a múlt héten öt napra volt munka. A munkaidő napi nyole óra. A bányá egészen reggel és délután káren vizik le az embereket. Gáz ninesen, de azért zárt lámpával dolgoznak; víz is csak kevés helyen akad. Lejáró kö ninesen sehol. A szén káreszámba fizetik, roomban pikk után hetenként és fél hetingben pikk után hetvenkilenc és nyolevanhat centtel. Szerencsétlenség nem igen fordul elő; a bányásd most épen a legjobb, mert sok az ember. Az élelmiszer ára nem

JENKINS, KY. — A bányá hetenként három napot dolgozik és nagyon sok munkás áll most munka nélkül. Nemrégiben csapatunként hozták ide a munkásokat és mert elhitették velük minden szep-jót, akadt is jelentkező elég. Pár hétig tartott az egész munka, és most tömegesen jönnek el onnan, kiknek van utiköltségük. A bányásd is igen rossz, úgy, hogy ajánlatos, ha magyar emberek nem mennek arra a vidékre dolgozni.

DANTE, Va. A munkaviszonyok javulnak és van rá remény, hogy a legközelebbi időben annyira helyreáll a régi élet, hogy minden bányásznak lesz ezen a plázén munkája. Ha emberekre szükség lesz, lapunk után tudatni fogjuk olvasóinkat.

WORTHINGTON, W. Va. A munkaviszonyok nagyon rosszak, eddig még csak ment valahogy a munka, de most egyezre megállt minden, úgy, hogy vagy 900 ember maradt munka nélkül. Erre a plázé most ne menjenek magyar bányászok, mert az ottaniak is örülnek, ha eljöhettek.

EARLING, W. Va. A régóta lanya munkaviszonyok között némi javulás állott be, de a bányá jelenleg töböt dolgozik, de új munkásra edző szerint nincs szükség.

POWHATTAN, W. Va. Itt is valaminek jobban megy a munka, mint a múlt hetekben, de új emberekre ez idő szerint itt nincs szükség.

Értesítjük előfizetőinket, hogy akiknek előfizetésük lejár és idejében meg nem utítták, azoknak a lap küldését beszüntettük. Ha azonban valaki a lapot továbbra is jártni akarja, és a jelenlegi rossz viszonyok miatt most nincs pénze, hogy azt megújítsa, úgy kérjük, írjon be nekünk egy levelet az arra, hogy ez így is maradjon. A bányá sziloppos, a szén hat-hét láb magas, víz van egy kevés, gáz ninesen s dolgoznak nyitott lámpával is. Lejáró kö akad mindenfelé. A szén masina vágja, tonnáként fizetnek ötven, pikk után nyolevanhat centet, tiszta méresek. Szerencsétlenség ritkán fordul elő, de a bányásd most nem a legjobb. Az élelmiszer és lakás elég drága, mint mindennél. A pláz most éppen rossz, de most sok az ember és így idegen bányász most ne menjen oda.

Utóbbi időben több reklamációt kaptunk, hogy egyesek nem kapták a lapot. Ez azért van, mert tőlük nem előfizetési díjat, sem semmiféle értesítést nem kaptunk. Hogy est a jövőben elkerüljük, kérjük előfizetőinket, hogy tartsák nyilván az előfizetési idejét és vagy az előfizetési díjat, vagy az értesítést pontosan juttassák hozzánk.

Jobb kilátások.

JOBBAK LESZNEK A VISZONYOK.

Régóta hitegetik már a bányászokat, régóta ígérték már a jobb idöket, de aztán csak mulik egyik hónap a másik után, megjött a tavasz is, el is mult, de a bányászok csak tengődtek tovább és alig dolgoztak egy pár napot; s ha nem is tudták megkeresni a burdjukat, még a maginós emberek se — kénytelenek voltak maradni ott és nyomorogni tovább, mert a környéken se ment a munka sehogy és kinek volt annyi pénze, hogy messzire utazzék!...

Nagyon rászolgáltak már a bányászok a jobb időkre, mert bizony a legjobb viszonyok mellett is jó sokáig kell dolgozni, hogy ezt a súlyos idöket valahogy kihelezzék, lapunk után tudatni fogjuk olvasóinkat.

De most már nem késik sokáig a remények megvalósulása. A mostani hírek szerint nagyon rövid időn belül annyira fel fog lendülni Amerika-szerre a szénipar, hogy minden bányá teljes erővel fog dolgozni és így minden bányász munkához és megfelelő keresethez jut.

Ugyanis Franciaország szén-szükségletét eddig Angliából szerezte be. Azonban most a háború miatt Anglia nem ad ki szénét, mert már eddig is szüksége volt idegen szénre, amit most nem kap mel és így minden mennyiségre, amit az országban termelnek, nagy szüksége van, részben mert a munió gyártás oly rettenetes arányokat öltött, részben pedig

a bányák nem dolgoznak teljes erővel, mert a katonasorban levő bányászok egy részét elbocsátották, hogy ezáltal kényszeríték őket, hogy a hadsereg köteleibe lépjenek. Franciaországnak a múlt évre volt beraktározva jelentékeny szénmennyisége, a mi azonban az évre ninesen és mivel Anglia nem ad ki szénét, mert örül, ha neki is van, kénytelen volt Franciaország ez irányban is óriási mértékben fel fog lendülni.

Hát ez nagyon rá fér Amerika szén-munkásaira, akik hosszú idöket szenvedtek keresztül és küzdöttek, nyomorogtak a jobb jövőért, amire már régen vártak és ez a reménykedés tartotta bennük hosszú hónapokon keresztül a lelket. Most hirtelen megjavul mindenfelé a helyzet, a bányák rövidesen keresni fogják a bányászokat, jobb fizetéseket adnak és jobb bányákban fogják részesíteni a bányászokat.

Amikor megindul a munka, a bányászok értéke rohamosan fel száll; ilyenkor megbecsülék a bányászt és meg érik, hogy nem rossz áru az, ha jól bíznak a rossz idökhöz is a bányászal, mivel és így minden mennyiségre, amit az országban termelnek, nagy szüksége van, részben mert a munió gyártás oly rettenetes arányokat öltött, részben pedig

Panaszkodó egyházközség.

Meg emlékeztünk már lapunkban arról a furcsa esetről, hogy Rev. Boguár Pál, a connellsvillei magyar lelkesz milyen kurtán ott hagyta az egyházat és érdekes alapul szolgált az alábbi beadvány, a melyet a traugeri magyar egyház trusteejai a pittsburghi püspökség juttattak, hogy abban szomorú sorsukat elpanaszolják. Hozzátenni valónk ninesen a statementhez, mert az Egyesült Államok törvényei nagyon sok jogot adnak bárkinek a lapokkal szemben és könnyen megvonhatják tőlünk a kedvezményes szállítási jogát még akkor is, ha esetleg igazunk van, de csak is ez az oka annak, hogy bővebben nem írjuk meg a véleményünket erről a gyönyörű esetről. Mindenki megalkothatja a saját véleményét, ha az alábbi nyilatkozatot, illetőleg kérvényt átvissza.

Főtisztelendő
Regis Canevin, Pittsburgh püspöke,
1016 Epiphany Str.,
Pittsburgh, Pa.
A traugeri Magyar Római Katolikus Egyháztól, augusztus 6-án, 1915-ben.

1914. július havában a kollektió és perselypénz \$78.03, augusztusban \$78.50, szeptemberben \$77.80, októberben \$76.40, novemberben

\$77.80, decemberben \$30, december 27-én a megajánlott összeg \$15.23, 1915 januárban a gyűjtés és perselypénz \$56.40, február és márciusban \$135, 1915 április 7-én a megajánlott pénz \$11.50, összesen \$636.76 volt.

Különösen tisztelt és nagyrabecsült Atyánk!
Boguár Pál, a magyar katolikus pap, aki Connellsvilleből jött hozzánk, hogy nekünk prédikáljon, elvitte tőlünk ezen összeget teljes jó egészséggel.

Egyben tudatjuk azt is, Főtisztelendő Atyánk, hogy ez összegben kívül elvitte még a lelkes az egyházközség tulajdonát képező többféle tárgyat, misékonyvet, Szentsegtartót, stb., és arra kérjük Főtisztelendőségedet, sziveskedjék intézkedni, hogy ezen dolgok hozzá visszakerüljenek, mert azok egyházközségünk tulajdonai és azokra még valamikor nekünk is szükségünk lehet.

Sajátkezű aláírásunkkal erősítjük meg fenti állításunkat és kéreéseinket, és maradjunk, az egyház alázatos tagjai,
Zsoltár József, Kalász János és Flaskó Ferenc, trusteek.

KUTTOR JÁNOS bátyársunk a Magyar Bányászlap képviselője és feljegyeztetett öt előfizetési és híreleti díjak felvételére.

Bányásztestvérek

A legjobb gyógyszereket minden betegség ellen bizalommal lehet rendelni a magyarság legelső gyógyszerárúháza. Ez a pontos cím:

Vörös Kereszt Patika

8901 Buckeye Road, Cleveland, O.
Egyszerűségi Utmutató ingyen.

MAGYAR BANYÁSZLAP

HUNGARIAN MINERS ORGAN

419 East 9th Street, NEW YORK, N. Y.

As egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban.

The only Hungarian Miners Organ in the U. S.

Előfizetési ár egy évre... \$1.00

Subscription rates \$1.00 yearly.

Megjelenik minden csütörtökön

Published every Thursday.

Kiadja:

A MAGYAR BANYÁSZLAP KIADÓVÁLLALAT, R. T.

A MAGYAR BANYÁSZLAPOT BANYÁSZOK IRJAK.
BANYÁSZOKRÓL, BANYÁSZOKNAK.

THE HUNGARIAN MINERS ORGAN IS WRITTEN FOR MINERS, OF MINERS, BY MINERS.

Entered as second class matter at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Hol vagy István király?

Tele az ország siró-jajgatókkal, özvegyek, árvaak zokognak a szegényes szobák rejtejté mélyén, másikon meg remegő asszonyok csitítják fölemelt dobogó szívüket, alattajátják keserves képeket rajzolató képeiket. A harterőn idegen mezőkön a seregek győzelemordítása mellett megőrül egy fiatal katona a faldalomtól, a mi feltépte az erős mellét, egy másik meg a szívét erősitgeti a faluja határán, hogy meg ne szakadjon, amikor az asszonyát meg a gyerekeit nem tudja megőlni, mert a dolgos két karja ott maradt valahol a muszáj ország földjén, ahol a jövő tavasszal magyar vérből termett piros virágok fognak fakadni, ahol a szellő magyar hősök utolsó szóját fogja rengengeti az elől alatti titkos vizek szegény, hontalan magyar lelkeket fognak hajtani.

Benn az ország szívében meg végighordoznak a szent jobb-kart, amely áldást és békét hozott Magyarországra és amelynek szent és dicsőséges emlékeit felidézni minden ében.

Az idek gyászos asszonyok és nyomorék emberek borulnak majd térdre a szent jobb-kar előtt, az idek majd csendesen és mélyen, de mégis elképedetten fel fog szakadni az ájtatos keblek mellyén a könyörgő kérdés:

— Hol vagy István király, minden királyok legnagyobbja, minden trónok fénye és dicsősége? Hol vagy István király, hol van a béke, szeretet és igazság, amelyvel megalapítottad a nagy és szép országot? Hol van az áldás, amelyet halott jobbközvet örökéleti emleket oszt az országra?

A nyugalom és elégedettség helyett itt csak siralom van, gyász és halál; a béke helyett retentó esztárszások sokféle áldás ellen-séggel, akik ki akarják húzni talpunk alól az aranykalászos földet, ki akarják kergetni bennünket az ősi fészekből, amelyhez szülys jogunk van Isten és ember előtt: — sok verünk hullott érte.

Az idei Szent-István-napi ünnepkor de igaz szívűből fakad minden inas, minden könyörgés. A keserves még ninesek betetőző, hisz sok! sines annyi baj és bánat, amennyitől több nem rejlik e súlyos idők minden napján. Si-ratni a vesztéseket, hába-válom-szerűség, de az agyon gyított asszonyi szíveknél vizsgálat és könny, ép úgy, mint a hogy a remény se fog ki könnyen.

Sok a bánatunk, sirni valók, de a reménykedés együtt jár a megnyugvással, hátha már nem-sokára vége szakad e sok gyilkos, keserves időknek. Az Isten adjon békét és enyhülést kinekben-élkötözött fiainknak, s ha a szívünk utána is szakad, a hazáért adtuk meg egymásért. Az egyik testvérnek azért kellett fiatalon

A halál mezőin

Apró történetek a harctérről.

A vonatparancsnok tiszt szolgája volt Kasza János jámbor tanyai legény, aki odahaza még egy kis keresmai verekedésben se vett részt. Amikor indulni kellett a harctérre, reszkető inakkal, anyámasszonyosan állott gazdja elé és fogai között morzsolva a szót, nagy nehezen és alázatosan jelentette, hogy ha idehaza maradhatna, szívesen utána szolgálna egy évet hátralevő idejének.

Ezért a gyávasságért azután alapos leckét kapott és egészen az első shrapnel pukkaságáig nagyon szépen viselte magát. De amikor ennek az éppen a közelben fellobbanó lövedéknek a puskaroszága megcsapta az orrát, megint meglepte a régi félelem s mindíg hátul volt doboz, hiába szöli-törték elő, vagy az egyik, vagy a másik kocsit mögött bujkált. A parancsnok már azzal fenyegette meg, hogy az ellenség közé kergeti őt odahaza a tanyák és a faluják elrettentő példaképpé nyilvánította, hogy mily gyáván viselkedett privátdinere Kasza János a háborúban.

Ez a bizarr fenyegetés némileg használt is, mert azután igen értesen eladó leány siratta otthon s nagy szarkalás betitk elírásában mindig annak az óhajának adott kifejezést, hogy az Isten dicsőségéért vezérleje haza az ő szíve választottját.

A gyáva legény végre is megemberelte magát és lassan annyira nekibátortott, hogy még fel-derítésekre is vállalkozott, pedig ez igazán nem volt a kötelessége.

Amikor pedig néhányszor már szembenézett az ellenséggel, husonszava közeledtek a ház felé. Már néhány lépésnyirel felismerték, hogy a tetőzet zsupjai között fegyveres szerb katonák rejtőztek. Ugyazóval pillanatok alatt ott termektek és égő esővált dobtak a háza. A szerbek nem értek rá tüszni, de a menekülés bizony meghiúsult. A fegyver visszafelé sült el. Ők jutottak ke-lephez. Részben elpusztultak, részben fogságba jutottak és még a borjast tehen is szákmányul esett. A kirándulóknak azonban vége szakadt, mert a tanya egészében elhamvad...

Ohio hírek.

Közi:

Török János, Martins Ferry-i irodának vezetője.

Rosenthal Sándor, Heves megye, Keresztesi illetőségű honfittársunk, ki most harmadik ízben van Amerikában s ki Dante, Va.-ból csak néhány héttel ezelőtt jött e vidékre, Martins Ferry, O.-ban a Y. and O. Coal Co. Florence nevű bányájában szerencsétlenül járt, és mielőtt az ambulancia el-hozta volna, meghalt. El-hunyt honfittársunk szénalodát rá s a lódalás közben kő szakadt rá s ez okozta halálát. Otthon felesége és egy gyermeke van. Tagja volt a Verhovay Egyetel 24-ik fiókljának is.

Ugyanezen bányában súlyos sérülést szenvedett Vas Gábor Vári, Bereg m. illetőségű bajtársunk is, s bár sürülése veszélyes volt, s látásuk erős természete s a jó orvosi kezelés folytán, életben marad. Nevezett honfittársunk két kérést küldött a bányában haláláról kárát annyira ösenyomták, hogy több súlyos zúdítás és némi belső sérülésen kívül esőtörtést is szenvedett s bár életben marad, hosszú ideig lesz kénytelen a kórházban maradni.

A bányászlap vendégei.

Bányász-járás volt az elmúlt héten New Yorkban és mint minden rendes magyar bányász, egy Virginából és West Virginából benn járt bajtársaink is meglatogatták a Magyar Bányászlap szerkesztőségét és napokig voltak szívesen látott vendégeink.

Ethelről Cséh Ferenc, Earling-ról Arnóczy József, Coráról pedig Ördösi György, Holdenből Kennedy Nagy Ferenc, Loganból Durichinsky A. J., Nortonból Fekete Miklós, Danteről Urbán I. és Monitorról Zékány Péter jártak benn New Yorkban, ahol a Suburban Properties Company, Canaan Lake Park-ban fekvő telkéből vásároltak egy jó néhányat közösen megtekintve New York város szűz részeit is.

Vendégeink nagy része több napot töltött el New Yorkban és hiszük, hogy kellemes emlékekkel távoztak el innen, mert a jó vásárlón kívül mulatság is akadt valamelyes.

Hírek nyugatról.

Közi: Zvara Ágoston, magyar közjegyző és hajógyűgynök Harrisburgból.

Nemes szívű bajtársak. — Harrisburg, Ill.-ban sok magyar bányász lakik, akik Sirok községből jöttek az új világba. Ezek a derék munkások nem feledkeztek meg szülőfalujukról, és most, amikor a haza vesztélyben van, a földieink nélkülöznek, szeretettel és jó szível segítik a falut. Az itteni Sirok községbeli magyarok Zvara Ágoston kezdeményezésére 76.50 dollárt adtak össze, melynek fejében Zvara Ágoston már el is küldött ötszáz koronát a siroki r. kath. lelkes címére azzal a megbízással, hogy három bizottsági tag megállapítása után osszák ezt ki a siroki özvegyek és árváknak.

Az adakozók nevei a következők:

Zvara Ágoston \$10, Dudás Elek \$10, Hujki János P. \$5, Bujáki Mihály P. \$5, Bujki István P. \$5, Boros István \$5.50, Lakatos József \$5, Török Pál fűrhez \$5, Zemmieki János \$5, Liptai Gusztáv \$2, Liptai Mátyás \$2, Bial József \$2, Somlósi József \$2, Majoros József \$2, Tarjánai Mihály \$2, Ágoston József esuri \$2, Liptai Pál \$2, Mási János \$1, Majoros János \$1, Varga Miklós \$1, Tóth József bucsok, \$1, Liptai Sándor \$1, összesen \$76.50.

A Toledo, O.-ban lakó Sirok községbeli magyarok már júliusban küldtek ötszázharminc koronát e célra.

Midőn bajtársaink lakást változtatnak, kérjük őket, hogy a régi címet okmányul írják meg, mert addig nem intéhetjük el kérelmüket, míg meg nem látsunk nem tudjuk.

Egyenlőség!

Testvériség!

FELHÍVÁS!

Az Első Kohányi Tihámér Amerikai és Magyarországi Egyesület Magyar Munkás Betegsegélyező Egyetel és Munkás Szövetkezete elhatározta, hogy három hónapig kedvezmény mellett vessz fel tagokat a következőképpen:

15 évestől 30 évig \$2.25
30 évestől 40 évig \$3.25
40 évestől 50 évig \$4.25
50 évestől 55 évig \$5.25

Ezen fizetés mellett rögtön segélyben részesül minden utána fizetés nélkül. Egyesületünk 75 cent havidíj fejében fizet beteg tagjainak 6 dollár heti segélyt, az elhunyt tagjai részére 100 dollár temetési költséget és örökösöknek annyi dollárt, ahány tagja van az egyesületnek. Egyesületünket az országban haza-vándorló testvéreink épűg fizethetik mint itten, és pedig három osztályban, tehetségeikre képest, mert bizony öregségükre sokan abba a hazába utaznak, amiben bölcsöng ringott és ezen egyesületnek akkor is tagja lehet. Minden egyetel nélküli magyar testvéremet elvárva és bővebb felvilágosítást forduljanak a titkárhoz. Bárhol is tizenkét taggal új fiókot lehet alakítani.

Dzsek János, elnök.
Sipos Gyula, titkár.
Homer City, Pa.
Box No. 420, Homer City, Pa.

Dr Emil Elder
POCONO
A New Michell épületben
ELDORADO, ILL.

J. HORNER
mészárosok és fűszer üzlete
1211 GRAHAM AVE.
Windber Pa.
a postával szemben.

Apai örömök

Mister Csoma: No, föld, hallom, hogy a feleségnek kis gyermeke született.

Mister Illés: Az, hála Istennek. Fiu. Már most is vagyor.

Mister Csoma: Pedig vénácska volt az asszony.

Mister Illés: Az. Főtem és a mi-attal vándorlás volt, elmentem vele a doktorhoz. Azt mondta az orvos, hogy használjon az asszony Partogort, attól — így mondta — meg-erősödik az ideg és könnyen bírja a lebabást... Hát így is lett. No, álja is meg az Isten, aki a Partogort feltalálta.

Egy üveg partogort 1 dollár, 6 üveg 5 dollár. Feltalálta, készítette eladja a Partos Patika, 160—Second Ave., New York, N. Y.

PÉNZKÜLDÉSI MEGBÍZÁSÁT KÜLDJE MINDIG HOZZAM, mert és bármilyen nagy összeget teljes jóállás mellett A LEGGYORSABBAN, A LEGBIZTOSABBAN

ÉS A LEHETŐ LEGOLCSÓBÁN

eljutatok az óhajába. Ha nincs pénzküldő leve, írja a címet egy papírra és a pénzt együtt juttassa hozzám:

JOHN NÉMETH, bankár
volt és a királyi konzul ügyvédje.
457 WASHINGTON ST., NEW YORK, N. Y.
Városi iroda: 1507 SECOND AVE., NEW YORK
Videki fiókroda: 150 Second Street, PASSAIC, N. J.

KIKI MAGA SZERENCSEJÉNEK KOVÁCSA!!!

Sokan szerettek már vagyon, hűméret, boldogságot jó találmányokkal. Ezt mindenki megteheti, akiből van egy kis találomra és elme-ség. Mit találunk fel és hogyan szerezünk pénzt vele, megmondja a Szabadalmi Utmutató, melyet 10c bélyeg ellenében bárkinek szívesen küld a

MAKAY SZABADALMI IRODA
TITKÁRSÁG, BUDAPEST
Telephone Bryant 2731

Tanuljon angolul

Beszélni, írni és olvasni MANDEL ERNŐ 12 éve tanítja az angol nyelvet levelel. Tandíj 2 dollár havonta

TANDÍJ 2 DOLLAR HAVONTA.

Kérjen 40 oldalas felvilágosító könyvecskét, ingyen küldjük. Cím:

Mandel Ernő
61 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG

AZ AMERIKAI MAGYARSÁGOT MINDEN TEKINTETBEN KÉPVISELŐ ERKÖLCSI TESTÜLET.

Testületi csatlakozással a tagdíj egyenként és havonta csak 5c. Felvételi díj nincs! — Jelenlét, amely nem kötelező 25 cent. Alapszabályokért és felvilágosításért a következő címre fordulni:

HUNGARIAN-AMERICAN FEDERATION
317 SUPERIOR BLDG., CLEVELAND, O.
Minden pénz a pénztárhoz küldendő a következő címre:
HUNGARIAN BANK, Box 354, HOMESTEAD, PA.

A TRANSATLANTIC TRUST COMPANY

Magyar Királyi Postatakarékpénztár

EGYEDÜLI HIVATALOS KÉPVISELETE AMERIKÁBAN

a legolcsóbban, leggyorsabban és legbiztosabban küld pénzt az óhajába teljes jóállás mellett.

Aki ezen bank által küld pénzt, az ingyen megkapja az

IGAZOLÁSI SZELVÉNYT,

amelyen az óhajai címzett SAJÁTKEZŐ ALÁÍRÁSAVAL nyugtázza, hogy a pénzt hiány nélkül megkapta.

Aki ezen pártalan előnyökben részesedni kíván, az írjon bővebb felvilágosításért erre a címre:

A TRANSATLANTIC TRUST COMPANY

67 William Street, New York

NEW YORKIÁK KERESSEK FEL A BANK FŐKÖTELEPÉT: 109 AVENUE A, CORNER 7th STREET,

amely a rendes átlal órákon túl minden hétfőn, szerdán és pénteken este nyolc óráig van nyitva.

MIELŐTT NYUGVORA HAJTANA FEJÉT,

venje magát kérdőre, vajlon megtehető-e kötelességei, gyermekeivel szemben, elég tápsejert láttat-e el, hogy holnap is megállja helyét a mindennapi küzdelem sorában. De még sokkal fontosabb ám az a kérdés, vajlon képes lesz-e a gyermeke holnap is az élel feloldozni és felemészteni? Tegye meg abban is kötelességét és vegyen be 2 szom

ROLAX

cukorkák, melyek lefeküdni és egészségre másnapra is biztosítva lesz. — EGY DOBOZZAL KÜLD 1 DOLLÁRÉRT BARHOVA

A pénzt küldje be előre erre a címre:

Róth Sámuel "Mégválto" Gyógyszertára
125 Ave. A, Cor. 8th Street, Dept C NEW YORK,

MAGYAR BANYAPLÉZEK MESÉI

A "MAGYAR BANYASZLAP"
számára írja:
EGY ÖREG BANYÁSZ.

Nagyságos ur a majnában

SZTRAJKTÖRŐ LESZ BELOLE.

Alsó és felsőtornyai Tornay Mihály ur reményekben és pénzeken letörve csavargott Pittsburgban, ahova minden csúfos bukása után ösztönzerűen visszatért. Mióta itt van Amerikában, nagyon sokszor töprengött ezen a kérdésen, hogy: mi lesz holnap, de a véletlenek mindig megsejtették, ha ugyan segítségnek lehet nevezni azt a kenyeret, amely mindig csak pár napig tart és aztán feltétlenül csússzal, pofonokkal végződik.

Töprengésében elvetődött a negyedik avenue-re, aztán hol az aszfaltot nézte, hol meg az eget, mintha csak ezektől várt volna valami segítséget.

Mégis csak megsejt az isten — gondolta magában, hogy észrevett egy nagy fekete táblát, amelyen krétával mindenféle nyelven fel volt írva, hogy ebben az irodában bányászokat vesznek fel a legelőnyösebb fizetés mellett.

Már nem szegült bemenni, már megtanulta, hogy szemesnek kell lennie és sok esavargásban bizonyos gyakorlatra tett szert ebben. Az első ember, akit megszólalt az irodában, magyar.

— Hát maga bányászember?

— Igen kérem, Dorechesterben és Bukinszen dolgoztam bányában.

— All right. Hát akkor kaphat itt egy nagyszerű díszdobot. Elmehet a bányába, az uti-költiséget a bányatársaság fizeti és azt magának sohse kell visszafizetni. Napi kereset hat dollár, sőt még ott is kap teljes ellátást. Ha teszik az ügy, este hétkor legyen itt a táskájával.

— Hát a nagyságos urnak nem igen tetszett az ügy. Túlságosan jónak találta. Nem lehet ez valami rendes dolog, ahol ennyi mindent ingyen? Kell ebben lenni valami huncutságnak. De hát nem kérdezett semmit. Mert hát minek is. Az igazat azzal ugye tudni meg.

— All right. Hétkor itt leszek.

Es ott volt. Mert mit tehetett volna egyebet. Pénze nem volt, és egyéb kifizetési sem, hát mégis csak jobb, ha próbál valamit, mintha az utcákon ácsorog, ahol azt bizony nem lakik jól, meg aztán hüvösek voltak az esték és ugyancsak csúpsa a hideg szél őt a vékony kabátban keresztül.

Hát órákig ott állt már a nagyságos ur az iroda előtt, de nem egyedül, mert majdnem minden nemzet képviselve volt ott. Akadt magyar is egy-kettő, angol, német, polák, taljálj sőt még néger is.

Azt a nagyságos ur már az első látásra megállapította, hogy itt nagyon szedett-vedett népségre került egy kalap alá. De most már

benne volt az ügyben és hagyta, hogy feltögyék őket egy nagy butorszállító kocsi-ra és úgy mentek a vasúthoz, aztán a vonaton négy ember kísérték őket, az uton hideg éjtel kaptak, veszekedtek, kártyáztak, és épen úgy ment minden, mint amikor először indult a bányába, csakhogy akkor rózsásabb reményekkel és nagyobb hanggal indult utnak.

Négy napig utaztak, amikor végre szedelőzködtek a kiszálláshoz. Azt se tudta, hol vannak, csak azt látta, hogy katonaság fogadja őket.

— Hát ez mi? — töprengött a nagyságos ur, de nem kaphatott rá feleletet, mert a katonaság közre fogta őket és úgy terelték egy másik vonathoz, mint valami csordát.

Akkor olvassa az állomáson, hogy ő Denver, Coloradoba került. Tyű, erre melege lett. Csak nem viszik őt sztrájktrőrnék. Eszébe jutott, hogy olvasott ő rémeseket a coloradoi sztrájktről, ahol az éhes munkások megtámadták a sztrájktrőrnéket, aztán katonaság, véres harcok.

Es félős sejtelméi be is bizanyultak, amikor a vonat megérkezett Colorado egy másik plézeré, Trinidadba.

Nagy dübös tömeg várta őket és ugyan- csak nem fukarkodtak a káromkodással.

— Nem szégyeltek magukat? Csirkefogók, gazemberek. Eláruljátok a szegény munkásokat. Verjen meg benneteket az isten — meg ilyennek kiabáltak. Es mert ott szintén képviselve volt minden nemzet, hát az egész banda megértette, hogy őket sztrájktrőrnéknek viszik.

A nagyságos ur, mintha kicsit szégyelt volna magát. De nem lehetett segíteni már, fegyveres katonák vigyáztak rájuk és ezek hajtották őket a pléz végére. Rozoga viskókban szállásolták el őket, egy szobára 8-10 emberre jutott, persze válogatás nélkül, hogy bizony a nagyságos ur szobájába is került egy néger.

A nagyságos urat kicsit felbőszítette a társaság. Első gondolata volt, hogy kimegy ebből a házból, nekivág az estének és megamerre lát, majd csak lesz valami, de ő ezek között nem maradt.

Kilépett a házból, azaz csak elszállt volna. Mert két fegyveres katona rögtön vissza is tiszolták. De annyit meglátott, hogy minden ház előtt vagy négy-öt katona sétálgat le-fel. Sok idő nem volt a töprengésre, bejött egy ember a társulattól és kiadta a rendeletet, hogy azonnal indulni a bányába dolgozni. Hiába szabadkozott egyik-másik, hogy fáradtak, pihi-ni szeretnének, meg se hallgatták őket. Menni kellett.

Az embereket katonák kísérték a bányába. Ott jött még a java meglepetés. Láttott ott

igen furcsa bányászokat, fehér-fekete csikós ruhában, a bokájukon láncal. Rabok voltak ezek, akiket szintén kirendeltek sztrájktrőrné- nek és a nagyságos urnak volt olyan szerencsése, hogy ő pont egy rabbal került egy rumba. Ösztönzerűen feltámadt benne a régi nagyságos ur és az első pillantással sértően végignézte a rabot. Az valami önzertes fickó lehetett, mert azon melegeben vissza is vágott még pedig szavakkal:

— Na, hát te mit húzogatsz az orrodát, cimbor! Nem tetszik talán a társaság. Pedig csak az a különbség közöttünk, hogy a ruhánk másféle.

— Mit mondtál — ordított fel a nagyságos ur, mint aki a legérzékenyebb oldalán találta: — Hogy én olyan volnék, mint te?

Hát persze, hogy olyan. Sőt talán még rosszabb. Te vagy a hitványabb. Mert én még soha sem bántottam a szegény munkásembert, most is csak azért, mert muszáj. De ki küldött téged ide, te a magad jószándékától jöttél, hogy azért a pár dollárért elárulod a munkástestvéreidet.

— Ez nekem ugyan nem testvéreim, mert én nem vagyok született munkás, — ennyi volt a nagyságos ur minden mensége, amikor észre- te, hogy a furesarúbas bodinak igaza van.

— Annál rosszabb, mert ha nem közülnék valójában, annál jobban meg kéne becsülni őket, akik befogadnak maguk közé, mikor le- vagy törve. Még én vagyok ám a külön, mert én csak a szomszéd gavallér itóttam le, aki elszerezte a feleségemet, és ennyi az egész, de te azokat gyilkolod, akik neked sohse vétettek. Hát ne henegej, hanem örülj, hogy meg- türlek és nem megyek másik bódit kéni. — Örülj, ha nem mondom, hogy inkább dolgoz- nek egy társammal, mert azok között vétele- ni inkább akad egy tisztességes ember. De ti? Egyformán és bizonyosan gazemberek vagytok mindnyájan.

A nagyságos ur arát előtötte a vér és egy percig gondolkodott, hogy nem volna-e az a legjobb, ha mindjárt leütné a csákányával a bódit, de eszébe jutott, hogy megfordítva a történetet, mert ez a gyilkos bizonyosan ké- pes még arra is, hogy előbb leüsse, hát fogta magát és kiment a rumból, hogy ő vissza se jön többet, mert Amerika leverhette, megalkalta, de annyira meg se sülyedt talán le, hogy egy közönséges gonosztevővel dolgozzék egy-ütt.

A meglepetéseknek még nem volt végük. A rum előtt állt egy börtönőr, aki úgy látszik, nem csak a rabot őrizte, mert utját állta a nagyságos urnak is.

— Hé, hát te hová készülsz?

— Hát csak nem fogok együtt dolgozni egy közönséges gonosztevővel — mondta fel-

háborodva a nagyságos ur. En ki akarok men- ni, vagy másik rumba dolgozni.

— Geraré — mondta neki a börtönőr és hogy a szavának nagyobb nyomatékra legyen, a puskával indította utnak visszafelé. Ott várta már a bódija, kaján vigyorgó arecal és a fülsze sugta:

— Na te tisztességes ember, na te kégyes ur, hát terád is börtönőr vigyázz! Hát akkor mit henegezz? Mondom én, hogy itt nincs tisztességes ember. Egyformák vagytok pajtikám — és jóindulata jeleül még meg is veregette a nagyságos ur vállát.

Alsó és felsőtornyai Tornay Mihály ur úgy érezte, hogy minden vér a fejébe szökik, hogy most feltétlenül le kell ütnie ezt az alato- moson vigyorgó gonosztevőt, aki vele, — vele! — pajtikodik és a vállát veregette. Feülke- rekedett benne az uri vér, az a gögös, büszke, ami idáig megakadályozta, hogy a tisztességes munkásemberek életét élje, összeszorította a kezét és hátrafordult. Ott állt előtte a rab, fele- akkora volt, mint jó maga, de az arcán valami félelmetes, állati vigyorgás, ami az elnyom- tott emberek visszafojtott indulatát jellemzi, úgy nézett ki, mint egy támadásra kész kaján és gyilkos szándéku ösemer. A rum nyílásán akkor bekibált a börtönőr:

— Hé, dolgozzatok és most már a nagysá- gos ur egészen véletlenül magára is vette ezt a biztatást, mert szaporán kezdte emelgetni a lapátot. Persze ez nem kerülte el a rab figyel- mét és újra vigyorgott:

— Na, mi az, te tisztességes ember. Hát neked is csak börtönőr parancsol, ép úgy, mint nekem. És amint látom, szót is fogadsz neki.

A fogát eszkorgatta dühében a néhai nagyságos ur, akinek szánandóbbat, nyomorultabbat el se lehet képzelni. Vörös volt az arca, a fejét meg nagyon busan leeresztette és úgy érezte, hogy a szegény és visszafojtott dühtől mind- járt meghal.

Csakhamar fölkapta a fejét, mert egy la- pát senki olyan vigyázva dobott a csikos- ruhás bódit a kára, hogy legalább a fele a nagyságos urra esett. Tele lett a ruhája szén- porral, sőt még az arcába, szájába is jutott bő- ven.

— A teremtsit neki — fojtott el egy ká- romkodást köpködve, de a rab illedelmesen és mosolygva bocsánatot kért és ez Amerikában al right. A rab pedig ezután is nagyon vigyá- zott arra, hogy a lapátolással ne jusson több a nagyságos urra a lapát szén felénél, amit persze újabb káromkodások követtek, csak- hogy magyarul, holott káromkodni már angol- ul is jól tudott Tornay Mihály, mert bál al- kalma volt megtanulni. De inkább csak a ma- ga megkönnyítésére káromkodott, mert félt megsejteni munkástársát. Feltette a bórét, ha

fogasikorgatva is: de türt és a haragját azzal csitíttatja, hogy: még csak egy kicsit, mert ő ide be nem jön, az elsőzik innen, mihielyt csak lehet.

— Így mult el az éjszaka. De sok szénpor, de sok vigyorgó gnyulódás hullott a nagyságos ur arcába. Szinte megkönyebbült, amikor bejött a börtönőr. Mert mindkettőjükért jött. Kiki- sérte őket a bányából, ott aztán átvette őt a többi lakótársak együtt két katonás és mentek. A rab barátságosan elbúcsúzott tőle.

— A viszontlátásra, pajtás — és ezt már egy egész sereg hahótája kísérté, mindenki el- felejté kiut a báját, ha a másén nevetett egyet és a nagyságos ur elkeseredése annyira ki volt fejezve az arcán, hogy igazán nevetésges volt.

— Szépen jövek én ide vissza többet, — gondolta magában, de a rab ezt is eltálatá és újra utána szolt nyomatékosan, utálatos vi- gyorgással:

— A viszontlátásra.

A nagyságos ur tehát pihenhetett, ha ugyan van kedve hozzá. Fáradt volt a sok munkától, az arca kormos volt a sok ruhától szénporól, még a ruhája alatt is szénpor volt, amit az atkozott dobált rá és szúrta a bórét. Ép úgy, mint ahogy a szívét a fájdalom.

A bódik még odaszóltak neki esufolódva:

— Hát ugy-e nagy urak lettünk, katona kíséretet kaptunk. — Ezt se értem még meg. — Hanem ennek úgy látom nem tetszik, mert ugyancsak lóg a feje. — Pedig hát neki is ur a komája, hallom, valami gyilkos van, aki husz évre be van esukva. — Most legalább meg felelő társaságba került — mondogatták neki, mert a egy napos utazás alatt mindegyik meg tudott valamit a másik életéből.

A lakótársak könnyebben alkudtak meg a helyzetrel, meg fáradtak is voltak, csakhamar elaludtak. A nagyságos ur ott állt az ágyán és gondolkodott. Hogy bírja ezt ki ő sokáig? Pe- dig hát annak a rabnak igaza is van, mert ko- misz dolog úgy elárulni a munkásokat. De hát ő nem tudta előre. Igen, de gondolhatta volna, hogy ilyen fizetés meg minden nem lehet tiszta dolog.

Reggel volt, a szobában az alvók hortyo- gása és szuszogása zenélt és a levegő fojtott volt a sok kilegészélt. Kilátott az ablakon. — Egy kicsit messzebb látnak állottak, amelyek- ből ki-be gyerekek járkáltak meztelen és hüvös reggelen, aszonyok rossz ruhában, emberek szomorodott fejűk.

— Ezek a sztrájktről — gondolta alsó és felsőtornyai Tornay Mihály bányász — és én innen meg fogok szólni.

Lehajította a fejét, de nem tudott aludni és elbusult, erős szegyzérettel és fájó lelki- ismerettel hallgatta, hogy az ablakok alatt két katona egyenletes lépte kopog a kövön:

— Kip, kop, kip, kop és így mindig újra.

A HARCTÉRRŐL.

— Egy haditudósító noteszéből. —

Flandriában nagyon kevés az erdő. És ha valahogyan belé jut egy erdőbe az ember és hosszabb időt tölthet el benne, még a há- borúól is megfélemedezik, noha az erdő telve van mindennel, a mi a háborúhoz tartozik. Humor és poézis virágzik a fákon. Aki itt jár, az szinte természetesen tartja, hogy a mesék és erdejét drót- sövény veszi körül. Vasuti sínek szelik át az erdőt. Vasuti állomá- sok és váltók épültek a lombos és dusan zöld erdős tájak közepében, az egyik hatalmas fa koronája alatt az erdei vasut üzemvezető- se rendezkedett be. Mind ez az utolsó hat hónap alatt történt. A sínek egyre hosszabbak és hosz- szabbak lettek, minél inkább kö- zeliedtek Yperhez. Egy napon egy páncélvonat bukkant fel az erdőben Belga hadisíkmány volt és ime, most tüdőnk és géppu- skák helyezkedtek el benne. A mint alkalom volt, mely tisztelet- tel jártam végig ezt a szürke vas- szörnyet, a mely már is oly sok jó szolgálatakat tett nekünk. Két lokomotív hajtja a páncélost az ellenség felé.

Ma nyugalom van az erdőben.

A hosszú páncélos vonaton, mely- ből máskor gyilkos golyók repül- nek, ma száradni kitérgetett ru- ha lóg és a tisztakásban, egy er- re a célra berendezett vasuti va- gonban friss erdei virágok illatoz- nak. Az erdei vonatnak neve is van: Albrecht herceg vasutja. A vasuti menetrendekben persze ed- dig még nem szerepel. Kórház- vonataink az ellenségtől biztosan védett helyeken állomásoznak. A közelben van egy kis kolónia: a fu köztör telep, felvételi helysé- gekkel, operációs barakkal, az or- vosok és az egészségügyi szemé- lyzet számára való háló- és társalgó helyiségekkel. A háború esendes bódái itt dolgoznak reggeltől est- ig, főher operációs köpenyben. Az utolsó ypenni harcok alatt szá- kadatlannul töltöttek a mentő au- tomobilok jelzőfényűkkel: a gép- kocsik a frontról hozták a sebe- sültket. Mi is sokat vesztettünk, tiszper akkora volt azonban az el- lenség részéről a kezek közé ke- rült sebesültek száma.

Éppen most hoznak két sebesült matrózt. A felvételi helyiségben egy hivatalnok jegyzí fel személyi adataikat, majd pedig egy kis pi- ros cédulát erősítenek a kabátja- ika. Két piros zsinór a kabátón azt jelenti, hogy a sebesült szál- lításra nem alkalmas, egy piros zsinór pedig azt jelenti, hogy szál- lításra alkalmas. Ha a sebesült kabátján egyáltalán nincs zsinór, úgy a sebesült már gyógyuló fel- ben van. A cédulán ezenkívül fel van jegyezve még, hogy mi a sebe- sült neve, szolgálati rangja, esa- patszáma, a sérülés minősége, a segélynyújtás módja és ideje, a kötszék fajtája, mikor és hol kell a sebt legközelebb ápolás alá ven- ni és végül a kezelő orvos neve. A két tengerész türelmesen vár, a míg a műtőterembe szállítják

őket. Éjszaka sebesültek meg, a Fikallen melletti rohamban.

Az operációs barakkban minden ragyog a tisztaságtól. A falak vi- lágosszürke olajfestéssel vannak hemázolva. Egy üstben víz forr, ebben tisztítják a műszközöket, orvosi műszereket, műtőszereket. Két köztöaszat, négy műszerez- talka, két szék, állványok, ame- lyeknek íveglapjai kötszerekkel, vattával, jódval, stb. vannak tele- rakva, — más nincs a műtőterem- ben! Egy katonának épen a nyak sebt kötiözik be. A lövedék még benne van most is a nyakában. Halkan nyöszörög. Egy fiatal egészségügyi katona meleg tejet csöpögtet a szájába: a sebesült mosolyog és motyog: haza, haza! Óvatos elővigyázatossággal tölják be a hordágyat egy betegszállító automobil belsejébe. Fél óra mul- ta a legközelebbi kórházba ér a beteg, a hol egy sebesz kifogja venni a lövedéket, a mely a nyak ütőerét nyomja. Most a két ma- tróz körül az egyiket a kötszész- talra fektetik. Shrapnellszilánk ment a balláába. Kitisztítják a sebet, aztán az orvos jódval ese- teli.

A köztör-teleptől nem messzire az egészségügyi század egy kis te- metőt nyitott a szolgálatközben el- esett bátor bajtársak számára. A sírokon virágok nyílnak...

PENZKÜLDÉS

végzett legtanácsosabb ha hoz- zám fordul, mert én azt a leg- gyorsabban küldöm haza.

A LEGOLCSÓBB
NAPI ARFOLYAM
MELLETT
TELJES JÓTALLAST VALLA-
LÓK MINDEX KÖLDE-
MÉNYERT
Saját jól felfogott érdekében
cseszelek, ha 12 ére fennálló
haláljegy és pénzküldési
dámhoz fordul. Jöjjön vagy
írjon e címre:

RUTTKAY JENŐ

106 AVE. B, NEW YORK

EGYLETI KALAUZ.

I. Onálló Magyar Bányász Beteg-
segélyző Egylet, Glen Jean, W. Va.
Tegye lehet ezen bányász-egylet-
nek minden magyarországi száma-
zárú keresztény ember 18 évestől 60
éves korig. Pírat 60 cent havt taga-
díj ellenebb 5 dollár heti beteg-
segélyt és halál vagy csönkülés eor-
tán minden egyes tag után egy dol-
lár. Azonkivül kapcsolatban van a
Bridgeporti Szövetkezet, mely 1000
dollár életbiztosítást ad tagjainak.
Gyálásait tartja minden hó első
vasárnapján Nettel Alfred Bernál,
Sun, W. Va.
Elnök: Deák Pál, alelnök: Harsánth
János, pénztárnok: Szakál Antal,
jegyző Nettel Alfred, pénztári ellen-
őr: Nemes János, Hármass bizottság:
Paksa Máttyás, Németh János, Okman
Ferenc.

PENZKÜLDÉS

Teljes
felelősséggel
LEGGYORSABBAN,
LEGBIZTOSABBAN.
Irjon
nyomatványokért.

HUGO LEDERER
BANKHÁZA
55 AVE. B. NEW YORK

MUNKÁSEMBER

legnagyobb ellensége a székreké-
dés és a reumás szaggatás. Akkor
van a munkásnak

BÉKESSÉGE

ha pontos a székelete és ha nem
gyótri a tagjait a szaggatás. Tisz-
ta gyomor és tiszta vér a

BOLDOGSÁGA

a munkásembernek, mert ha tiszta
a gyomra, akkor pontos az emés-
tése és ha tiszta a vére, nincs reu-
mája. Vére és gyomra tisztasága a

BOLDOGULASA

utja, erre az utra pedig akkor tér,
ha az IGAZI gyomor és vértiszi-
tót, a PURGARET GYÓGYCU-
KORKAT használja. A

PURGARET

"Gyógycukorka"

VÖRÖS KERESZT
PATIKA

8901 BUCKEYE RD.
CLEVELAND, O.

Rendeléséhez kérje a gyönyörű Panama Csatornát ábrá-
róló falinaptárt ingyen. Bármilyen betegség ellen lelkiismer-
tes felvilágosítást irunk, forduljon hozzánk.

A világháború.

ÚJABB GYŐZELMEK OROSZORSZÁGBAN.

A nagyszerű és világot rengető győzelemnek, amelyben csapatunk az orosz főerőinek jelentős részét tönkre verték, még nincs vége. Belon és Woyrsch tábornokok és Mackensen tábornagy seregei sikeresen kergetik tovább az orosz seregeket, amelyek végső bukása már csaknem bizonyos, dacára annak, hogy az oroszok ezen a vonalon lényeges megerősítéseket kaptak. A legutóbbi napokban az oroszok sok helyen heves ellenállást fejtettek ki, azonban mindenütt eredménytelenül, mert csapatunk leküzdte és erős támadása mindenütt visszavonulásra kényszerítette őket.

Az újabb elfogott oroszok száma 12 ezerre rug. Az orosz csapatok déli végpontján megkezdődött az általános visszavonulás, ami azt jelenti, hogy azon a pontokon egyáltalában nem mérkőzhettek seregeinkkel.

Nagy harcok folynak Kovni körül, amelynek öt főerődjét a németek már teljes rommá lőtték. Próbálkoztak újabb és újabb kirohánásokkal, de mindegyik megtört a németek erején.

Brest-Litovsk-féle, amely az oroszok híres háromszögű erődtől még a kezükön van, is rohamosan közelednek az egyezhelt seregek. A csapatokat Lipót bajor herceg vezeti és a jobb szárny teljesen osztrák-magyarokból áll. Nagy harcok után diadalral keltek át a Rododava folyón és Brest Litovsk ellen most rohammal indulnak, ami — az előzményekből következőképpen — hamarosan el is esik.

Ennek a győzelemnek igen fontos a jelentősége, mert ezzel aztán az oroszokat bekerítő hadművelet teljesen a terv szerint sikerült.

Természetesen ezek a győzelmek sincesek veszteség nélkül. Ha az elesettek arányszáma erősen a mi javunkra beszél, is mégis súlyosan érintenek bennünket is az áldozatok, amelyeket hozniunk kell. Állítólag Nikolajevics nagyherceg elért némi eredményeket Belon tábornok seregeivel szemben, sőt hadiesell az egész seregére pályázik. E híradás azonban Londonból jön és így bizonyossága kétséges, mert ezek csak hírek, míg viszont a mi győzelmeinkről olyan tények beszélnek, amelyeket például Bresztok, Vilna és Dünaburg kiürítése, a min már lázas szívtel dolgoznak az oroszok.

A rigai öbölben tengeri csatára is készülődtek, ott azonban a németek nem érthettek el eredményt, mert az orosz hydroplánok egész rajta bombákat dobott le a német hadihajók és aknabombák felé. A németek részéről két torpedóhajó és egy cirkáló aknára futott és megsemmisült, amelyekért azonban bő kárpótás a szárazföldön elért eredmények.

AGYUK DOROGNEK A SZERB HATÁRON.

Szerbia határozottan kijelentette, hogy nem hajlandó Macedóniából egy darabot se átengedni, amiből valószínűleg látszik, hogy Bulgáriát nem fog ellenük harcolni.

Egyébként úgy vagy csaták folynak a magyar szerb határon, ahol 400 ezer német-osztrák-magyar áll készen Szerbia letiprására, a mi ha sikerül, szabad lesz az út egy Törökországhoz, mint Bulgáriához. És erre nekünk fontos szükségünk van.

A határon mindkét részből megkezdődött a szakadatlan heves bombázás. Mi Belgrádot bombázzuk teljes erővel, míg a szerbek ugyancsak nagy erővel ágyúzzák Zimonyt és Pancsovát.

A Varsónál felszábadult mintegy 40 ezer főnyi német sereg szintén a szerb határon áll, ahol a legközelebbi napokban nagy véres harcok vannak kiáltásban.

TÖRÖKORSZÁG ALLJA A HARCOT.

Az angolok a Dardanelláknál egyáltalában semmi eredményt nem tudnak elérni. Törökország az ottani harcoknál fényesen bebizonyította hűségét szövetségeseihez, most tehát illő, hogy Németország hálaival legyen irántuk. Németország természetesen nem is fogja elárulni szövetségeseit és mindent elkövet, hogy Románia a törököknek szánt munióit mielőbb átengedje. Részben Törökország javát előzik a szerb határon felvett nagy harcok és is Románia is el van kényszerítve, hogy Németország megtámadja őt, ha még tovább is makacsodik. A határon megfelelő számú német-magyar-osztrák sereg áll készen Románia támadására.

A FRANCIA HARCOTER.

A nyugati határon szakadatlanul folyik a harc Verdunért. A franciák roppant heves ellenállást fejtenek ki, amely azonban többé kevésbé megtörik a német seregek támadásán. A németek a trükkös vezetés mellett éjjel-nappal szünt nélkül harcolnak és több helyen nagyobb győzelmeket értek el, melyeket francia híradások is elismernek, hozzátevé persze, ahogy ilyenkor szokás, hogy: visszavonulásunknak semmi fontosabb jelentősége nincsen. A németek legjelentősebb sikereket értek el az orgonei harcokban, ahol teljesen szétverték a franciák seregeit.

NÉMET ZEPELINESK AZ ANGOL PARTOK FELETT.

Az angolok alig heverik ki az egyik ijedséget, már újra jön a másik. Német léghajók jártak az angol partok felett, ahol a ledobott bombák úgy emberedlőben, mint házakban elég kárt okoztak. Azonnal angol aeroplanok indultak a német léghajók üldözésére, de azok elmenekültek és semmi kár sem esett bennük.

Anglia egyébként egy a száraz földön, mint a vízen és a levegőben veszteségekért. Angol jelentések számolnak be arról, hogy egy napon a németek hat kisebb-nagyobb hajót süllyesztettek el.

MI VAN A BÉKÉVEL?

Természetes, hogy egy ilyen nagyarányú háború — tekintet nélkül a küzdő felek eredményeire — minden országnak rettenetes veszteséggel és anyagi károsodással jár, hogy évtizedek telnek bele, míg egész Európa kiheveri ezt az időszakot, ami páratlanul áll az egész világ történelmében. Érthető tehát, hogy minden ország megelégedje már ezt a rettenő időszakot és ha nyíltan nem is vallja be, úgy magában mind nagyon óhajta már a békét. Ezidő szerint Németország annyira folyóiban van ellenségeivel szemben, hogy a hadseregek állását és a győzelmi reményeket tekintve, nekik van legkevésbébség okuk arra, hogy a békét kérjék. Németország mostanában olyan döntő fontosságú győzelmet aratott, hogy észszerű tehát, ha elvárja, hogy a békénél őt diktáljanak. Meghallgatnak minden békeajánlatot, de természetesen, hogy csak azt fogadják el, ami nekik előnyös első sorban. Sokféle verzió kering a békéről, de minden jóslás csak találgatás és ezidőszent egyáltalában nem lehet még csak megközelíteni se a béke idejét.

AMERIKA SEMLEGESSÉGE.

Hogy Amerika minden tiltakozó jegyzék dacára is újra, sőt napról-napra nagyobb mértékben gyártja a munióit, az természetes mindazok előtt, akik Amerika talpnyaló és szolgai politikáját ismerik. Sokféle rebuszok, hogy ez Amerikára nagy baj lehet, hogy esetleg a németek fogynak utat tornálják meg a semlegeség megsértését. Ámde beavatott körökben most más hír kószál. Hogy Amerikának igenis Angliától kell félnie, mert ismerve Anglia kapzsiságát és önzését, valószínű, hogy nem fogja tűrni azt, hogy Amerika külkereskedelme, amely a háború folyamán óriási mértékben megnövekedett, ugyanolyan arányban haladjék a háború után is, mert az veszélyeztetné Anglia érdekeit és a háború után minden állam igyekszik fog anyagi károsodásának helyreállítására minden eszközt felhasználni. Amerika illetékes körök most azt vizsgálják, hogy milyen Amerika katonasága, mert el kell készülniük mindenre, nehogy a háború után általános választások és esetleges Pálfordulatok készületlenül találják. Talán ebben az esetben ismernék csak meg Angliát teljesen és igazán.

A legujabb felfedezés

Pontos az összetétele, legkényelmesebb a használati módja, utólag érthető a hatása annak a gyógyszernek, amelyet 15 évi buvárdok kísérletezés és kipróbálás után most ajándékoz az orvos-gyógyászati tudomány a beteg férfiak megmentésére.

Tizenegyet év és hat hónap lankadatlan gyógyszerész, vegyész és orvosi kísérletei hozták létre a szenvedő férfiak számára a **Dodo-t**, azt a világhódítóra induló találmányt, amely nem befecskendezés útján, hanem egyszerűen a gyógyszer beszédésével és helyi alkalmazással megszünteti — a bevált kísérlet szerint. — A férfiak életét elmérgező bajt kikergeti a szervezetből a baj mérget.

Ami ezen a téren eddig tökéletlen, kényelmetlen, kétes hatású, titkolódással járó volt és tömördek pénzbe került: mindannak véget vetett a férfiak medicinája, a törvényileg védjegyzett **Dodo**. Beszedni való gyógyszer-táblácskába és helyileg alkalmazható szálcákba. Lelkiismeretes kísérletek bizonyítják, hogy megszünteti a frissen szerzett, vagy elhanyagolt bajt. Elűzi a bajt a kísérő gyötrelmeket s azokat követő elerőtlenséget, az összetörtséget. — A vese pontos működését szerzi meg, tartja meg a Dodo.

Sűrű, borív emberek, kiváltképp az öregedésnek indulók gondoljanak erre.

Skatulyába — baksziba — van a Dodo és a Dodo-szal csomagolva s a bakszi könnyen elfér a mellényzsebben. A mellény zsebében hordja a beteg férfi a medicinát: nem kell mértőföldre járni kezelés végett, nem kell restelkedve és sutyombba befecskendezést végezni. Egy kis gyógyszer táblácskába és egy-egy szálcákba van összesítve a Dodo ható ereje!

A maga tapasztalatából tudja meg a világ, hogy **Partos C. Miklós** vegyész és gyógyszerész találmányai — éljük a Partolával és Partogloriával tökéletesen. Ugyanaz a becsület, tudomány és lelkiismeretesség bocsátja gyógyító útjára a Dodo-t, a férfiak medicináját. Egy doboz Dodo és egy doboz Dodoszal együtt 2 dollár 75 cent.

Rendelést a fentálalóhoz és egyedül kizárólag így kell címezni: **Partos Patika, 160 Second Ave., New York, N. Y.**

Partos C. Miklós, vegyész és gyógyszerész.

HAZAI KÁRTYA

HÁROM JÁTSZMA

finom játékos kártyát küldök postán bérmentve
CSAK 1 DOLLÁR-ért.
Rendeléssel együtt küldje a dollárt is.
ASSZONYOK!
Valódi hazai VETŐ-KÁRTYÁT küldök 25 cent értékű bérletért
Kérjen nagy képes árjegyzéket mindenféle hazai gazdasági szerszámok, fűszerek és minden más hazai áruciklő AMERIKA LEGNAGYOBB MAGYAR ÁRUHÁZÁTÓL.
EMIL NYITRAY
77 FIRST AVENUE NE WYORKE, N. Y.

C. E. KNICKERBOCKER HARRISBURG, ILL.

RAKTARON TART LEGJOBB MINŐSÉG VASÁRUKAT,
FÜZÖKALYHÁKAT, HUTORAKAT, SZŐNYEGEKEKET ÉS
LINOLEUMOKAT.
Ha nálunk szerzi be szükségét, pénzt takarít meg, mert
amiuk jók és olcsók.
AZ ÜZLET SZEMBEN VAN AZ AMERICAN EXPRESS CO.
IRODÁJÁVAL

A hadifoglyok sorsa Szerbiában.

Már a mult esztendő őszutóján igen kedvező hírek érkeztek a Szerbiában lévő hadifoglyainkról. Leveleikben folyton azt panaszolták, hogy nagyon rossz bánásmódban részesülnek, rosszul helyezték el őket és orszá felmezejében van részüik azonkívül sürögősen szükségük van pénzre. Ennek következtében mind a hozzátartozók jelentékeny összegeket küldtek a hadifoglyoknak és ezenfelül a cs. és kir. kormány és az osztrák és magyar Vöröskereszt-Egyetkek által segélyező bizottságok sem mulasztották el jelentékeny segélyösszegeket a szerb fogságba kerülteknek küldni.

Új év után a helyzet azonban ijesztő módon megrosszabbodott. Mind az előző hajókhoz, melyeket a hadifoglyoknak el kellett viselniük és a melyek az ország fokozódó elszegényedésével és a hideg évszak beálltával természetesen még nagyobbak lettek, mint a legrettenetesebb csapás, a kiütéses tifusz sorakozott, a mely, miként — bár csak lassan-lassan — számos férfiból, megbízható forrásból értesültünk, december végé felé Szerbiában a legvirulensebb alakjában fellépett és amelynek a kellő egészségügyi segélyezés hiánya következtében mind a szerb lakosságból, mind pedig a fogságban lévő hozzátartozóink közül rendkívül számosan áldoztak este.

A közös külügyminisztérium és hadügyminisztérium, valamint a Vöröskereszt-Egyetkek, melyek a beérkező híreket fokozódó aggodalommal kísérték, rövidesen tisztában voltak azzal, hogy csakis pénzkiutással olyan országban, ahol a szükséges számú orvos, ápoló, gyógyszer, szén lakás és fűtőanyag, valamint egyéb ruhanemű hiányzik, nincs segítő, hogy ott közvetlen segélyeket kell kezdőni és pedig tekintet nélkül arra, hogy ez a segélyek ellátására nekik is a javára szolgálhat.

Két lehetőség kínálkozott erre. Először: Szerbiával megegyezést létesíteni arra nézve, hogy összes hadifogságba került honfitársainkat a mi költségünkkel semleges országba vigyük és ott a háború tartamára internáljuk.

Másodszor: minden esetben, tehát az első javaslat elfogadása esetén is, a szerb kormány hozzájárulását megszerezni ahhoz, hogy a legfontosabb cikkeket — gyógyszerket, ruhadarabokat, kondenzált tej stb. — odaiküldjék és a hadifoglyok között szétosszunk.

Hogy időt semmi esetre ne veszítsünk, március elején, ugyazólván találomra nagy szállítmányú tifusz oltóanyagokat és gyógyszereket küldtünk Szerbiába, amelyeket Nisbe érkeztek és az ottani amerikai konzul közreműködésével a hadifoglyok között szétosztásra kerültek.

Egyébként azonban érthető oknál fogva kíváncsúnak látszott, hogy a szerb kormánytól mindezekelőtt nem hivatalos formában, a két fentemlített javaslat dolgaiban való készségére nézve puhatolódás történjék, a mely célra a Vöröskereszt-Egyetk béli tudakozó irodájának a szerb Vöröskeresztel való korekrt viszonyba volt felhasznáható. Hogy továbbá, tekintettel az ügy rendkívüli sürgettségére, az időt rabló levelezés elkerültesse, Spiegelfeld báró, az említett tudakozó iroda élénke magára vállalta, hogy Soubothitsch V. A. alezredest, a szerb Vöröskereszt alelnökét tanácskozára Szófiába hívja meg. Ez a megoldás elfogadott és a találkozás, a mely határkő a Vöröskereszt történelmében, ez év március 23-án végbe is ment.

Soubothitsch dr. természetesen nem tehetett kötelező ígéreteket javaslatunkat illetőleg, de megígérte, hogy azokat azonnal kormányára tudomására fogja hozni. Mindazonáltal ezek a javaslatok, valamint egész sor más kérdés is,

— mint a levél- és pénzkiutelmények ügye — a legbehatóbban le tárgyaltatt.

Spiegelfeld báró szófiai látogatását és a neki adott felhatalmazást felhasználta arra, hogy ott tizezer darab szalmazsákot, ezer láda kondenzált tejet — tej az egyetlen élelmiszer, melyet a tifusz betegek elbírnak, de a mely Szerbiában teljesen hiányzik — mintegy száz ezer korona értékben bevásároljon és azonnal a Vöröskereszt címre Nisbe küldjön.

Soubothitsch dr. Szófiából Nisbe való elutazása után még aznap téviratot küldött, amelyben közli, hogy a szerb kormány hajlandó javaslatunkat megfontolást tárgyává tenni. Erre aztán a közös külügyminisztérium a javaslatokat hivatalos formában a bukaresti amerikai követ közvetítésével a szerb kormány elé terjesztette.

Az első javaslat — hadifogságba került hozzátartozóinknak valamely semleges államba való szállítása — dolgaiban illetőleg a következő távirat érkezett, melyet, a nélkül, hogy kommentárt hozzá fűzni szükségesnek tartanánk, a következőkben közlünk:

“Az osztrák-magyar hadifoglyokkal a lehető legjobban bánunk. A járványt ők maguk hurokolták be hozzánk (!) Eleinte nehéz volt, tekintettel mennyiségükre, beküldözni őket, e pillanatban azonban mindnyájuk jó helyen vannak és meg van az engedélyük, hogy tartózkodási városaikban és helyiségekben szabadon járhatnak, a mi az osztrák-magyar fogságban lévő foglyoknak nincs megengedve. Tudomásunk szerint Ausztria-Magyarországban fogságban lévő szerb katonák halandósága nagyobb, mint a szerbiai osztrák-magyar foglyoké. Az osztrák-magyar kormány az a javaslatot, hogy hadifogságba került hozzátartozóit semleges területre vigyük, a szerb kormány nem fogadhatja el.”

Ezzel szemben a szerb kormány hosszabb habozás után május 11-én végül megadta a hozzájárulását a szerzeteladományok bevitelére, bár nem az általunk javasolt közvettlen út, Semendrián át, hanem Románian és Bulgárián keresztül, tehát időt rabló, került út.

A katonáinkért való gondoskodás.

dás elfelejtette velünk a szerb kormány eljárása felett érzett bosszankodást és május 14-én a következő cikkeket küldtük Szerbiába:

Tizezer darab szalmazsákot, huszezer darab fejpárnát, huszezer darab takarót, harminc ezer darab fehérneműt, tizezer darab polgári ruhát, tizezer pár cipőt, egy vaggon tejkonverzert.

Ezeknek a szeretetadományoknak a hadifoglyok közt való szétosztása Spiegelfeld báró és Soubothitsch dr. megállapodása, az utóbbi végzi az amerikai Nisben lévő konzul részvételével és lehetőleg hadifogságban levő osztrák-magyar tisztek és katonák orvosi bevonásával. E pillanatig még nincsen hírek a fentemlített szállítmány megérkezéséről.

Restaurant Bandtownban.

TISZTELT HONFITÁRSOK!

Tudomásukra hozom, hogy Bondtownban, Va. egy restaurant nyitottam, melyben mindenféle ételek minden időben kaphatók. Importált árukból szintén állandó nagy raktár tartok.

A vidéki magyarság szíves pártfogását kéri:
Pálkás István, Bondtown, Va.

VEGYEN ITALT

ott, ahol a legjobbat kapja a pénzért.
A mi \$2.50 és \$3.00-os whiskeyket és borokat semmi másulja felül. — Csak egyszer próbáljon töltött italt venni.
T. J. CALLET
VINTONDALE, PA.

Betegek figyelmébe

ajánljuk
Dr. BACKY GYULA
St. Louis magyar orvos
ORVOSI KLINIKÁJÁT
1631 S. Broadway,
ST. LOUIS, MO.
Fekvő és fekvőbeteg kezelését ellátja.

St. Paul National Bank

—ST. PAUL, VA.

ALAPTOKE \$ 25.000.00
TARTALÉK \$ 20.000.00
BETÉT \$175.000.00

BETÉTEK UTÁN
4% KAMATOT
FIZETÜNK

Kérjük az Önök pártfogását és üzleti összeköttetését.

R. W. DICKINSON
elnök.

J. L. JENNINGS
pénztárnok.

BÁNYÁSZ DOHÁNY

A magyar bányászok részére várta

A legjobb és legmagasabb dohány, a legjobb magyar szivarok, a kiváló Dinsz Dohánygyár nevű magyar egyes vállalkozás gyártásai mi vagyunk.
Kérjen tőlünk kóstolót a BANYÁSZ DOHÁNY-ból és írja meg a stórusának a címét. Kérje a stórusát is a Bányász Dohány.
Ha legalább három dollárért rendel egyszerre és ezt a hirdetést kivágja bekiűl, teljesen ingyen küldünk 10 darab finom valódi valódi kuba szivart.

10 csomag \$1.50
24 csomag \$3.96
A SZÁLLÍTÁST MINK FIZETÜNK
VINTONDALE, PA.-ban: Parkus Mihály üzletében.
EXPEDIT, PA.-ban: Dalogh üzletében.

Fried Testverek

MAGYAR DOHÁNY-GYÁRSOK.

407 E. 70th St. New York.

SZEREZZEN BE EGY CSOMAG H. H. VON SCHLICK-FÉLE BULGARIAN BLOOD TEA

"BULGÁR VÉR TEÁ", mely a legbiztosabb gyógyszer a gyomor, máj, lép, vesék és hólyag megbetegedéseinek, emésztési és székelési zavaroknál, fejfájás, reumánál és vérbajoknál stb. Páratlan vértisztító. Egy nagy, 5 hónapra elegendő családi doboz ára 1 dollár.
Rendeljen MARVEL PRODUCTS CO., 19 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Hősök temetői.

Távol a meleg családi otthonától, az áldott hazai rögtől — a távoli csatásokon, erdőben, sziklaszakadékokban ágynak sirt a hősöknek, akik a megtámadott nemzeti becsületért és a veszélyeztetett hazájuk védelmében mentek a korai halálba. Otthon megsíratták, meggyászolták őket, emlékeztetők búszk kegyelettel őrzik, de a szeretet egyelőre nem keresheti fel pihenő helyüket mert a porba omlott testük felett "fűző paripák száguldanak a kivívott diadalra..."

Am legközelebbi bajtársai, a kiket megvonta a haláltól a véletlen jó szerencse, amennyire csak tehetik, igyekeznek mind kedvesebbé tenni sirt pihenőjüket és hárszeretettel védik tetemeiket a feladás ellen. Ahol csak módjuk van, vagy az idejükből telik, egy-egy keresztet plantálnak a sírok felé, körülírják azokat, és a harci egyszerű virágokkal, táblákkal lestezik a sírra, felírják a hant alatt pihenő hősök neveit, hogy majdan fellelhesse őket a kegyelet megemlékezés.

Hány és hány esetben válik lehetetlenné ez is — az ütközetek hátrahagyottai kénytelenek a bajtársak busa nélkül távozni elest társaik tetemei mellől s ha a véletlen háza segíti őket, csak éppen annyit mondhatnak az elesett hozzátartozóknak, hogy szeretteik országnak küldöttek, akik sükként estek el, de nem adhatnak pontos utabiztosítást arra nézve, hogy hol domborulnak sírjuk, mert nem volt a harc hevén idejük megjelölni vagy pihenő helyüket. Ennél nagyobb fájdalom pedig igazán nem szerethetőnek az otthon gyászolóknak minthogy a drága halott hantjai mellett egy menek el az emberek mintha nem is szentelte volna meg azokat a hősi víztűzés s a hitvesek és gyermekeknek, meg a szülőknek még az a remény, a vigasztalás sem lehet, hogy a háború vihara után viszontlátják hőst, — ha már élve nem lehetett, de legalább élő porában.

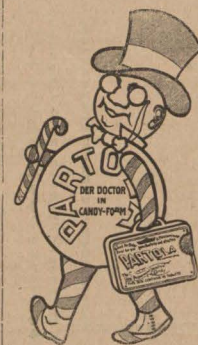
Szerencsére ezek az esetek ritkábbak, amikor a bajtársi kegyelet rideg katonai okokból nem adóztatik szeretetnyilvánításával az elesett hősek. Viszont aztán, ha katonai okok nem gátolják benne, rengeteg találkozásnyugtató felismerik a harcoknál elesett társaik végtiszességeinek megadásában. Sebítben, ha nem igen futja ki az időből, persze megelégszenek azzal, hogy két éret galyat keresztbe illeszzenek, fenyőkoszorúval kerítik körül, esetleg az elhunyt katonák sapkáját is ráteszik a kereszt fölé és ezzel vége, — nemek tovább, ahol talán az ő sírjukat ássák a többi bajtársai. Am ha győzelmes ütközet után pihennek, ilyenkor ilyen helyen végezve készült dísz keves, az a sírkövek felállítását. Nem annyira a raffinnál csinosított keresek, hanem rendszerint olyanforma emlékre törekednek, amely kiemelkedjék a többi közönséges mindennapiaságból. Ezek a temetői bajtársak költők és filozófusok is egy személyben. Valami olyasvalamit spekulálnak ki, amely a lelkeikhez találjon mindenkinél, a ki csak elhalad egykor a katonasírok mellett. Az emléket nem egy utolsó elbukott névtelen katoná-

ról beszél, hanem mintha ezt mondaná: — "Ime, ágyúrotygés, golyószó, kézi harcok viharai közben is idetartott hozzátartozóim ragaszkodó szeretetnyilvánítását..."

Hátba még a körülmények jobban megengedik, ha megfelelőbb eszközök állanak rendelkezésükre, mit produkálnak akkor. — Valóságos Pantheon lenne mindenki helyénészett harterei emlékei katonai temetőkben, melyből nem csak a hősi víztűzés, hanem a kötelei művészetének is lehet a szelvénye. És — ne vegye ezt senki túlságba vett németimádásnak — de annyi bizonyos, hogy a németek nemcsak önfeláldozásban, hanem a hőseiknek a megbecsülésében is vezetnek az összes kultúrnép előtt. A boroszlói művészakadémia heteken keresztül kizárólag azzal foglalkoztatja tanítványait, hogy művészi síremlékeket rajzoljanak — olyanokat amelyek kezdetleges eszközökkel is megvalósíthatók és mégis művészi gondolatokat tartalmaznak és juttatnak mindenki által könnyen és közvetlenül megérthető kifejezésre. Ezeket a tervek az általánosan elterjedt harterei német csapatok és azóta mindenütt államos síremlékek jelzik az elesett német harcosok végső pihenő helyeit.

Ezek a síremlékek mindig a teherhez és a környezethez megfelelően alkalmazkodnak. A hegytetőről, a sziklafalról karsu falkerest nyúlik a magasba, mint a fába rögzített imádság. Az erdőben vastag, tagbaszakadt zömök kereszt húzódik meg a farengeteg között vágott tisztáson. Rajta egy széles tábla hirdeti mindazok neveit, akik együtt lóttak hősi halált és most közös sírban aluszak békés álmaikat. A domboldról síma fekete oszlop tekint le a völgybe. Olyan ez, mint egy órház, amelyben az örök szeretet vigyáz az alatta levők nyugalma.

Olvasóink gyakran változtatnak lakhelyüket a nélkül, hogy ezt nekünk bejelentsek. Így nemcsak hogy a lapot nem kapják meg, de nekünk is felesleges kellemetlen. Régezt okoznak a pósthivatálnál.

Partos Patika

160 Second Avenue,

New York, N. Y.

Amerika és a háború

Ha az alvájáró tudná, mikor a házak tetején mázálják, hogy csak egy elcsuszánzó lépés és halálloszadásokkal heverne az utcán, akkor bizonyára nem tenné meg a tétlenül kőszu utját a házak tetején. Ha az Egyesült Államok diplomatái tudták volna, hogy a Monroe doktrína meredekjei között mennyi háborús veszély leselkedett rájuk, akkor talán már régen valami nagy háború véres adatait könyvelte volna el az Unió történelme. Csak most, mikor Európában sikra szállt gigászi erők összeroppanása léptéke a legtöbb álszent politikai és erkölcsi frázisáról a hazugság köpenyét, most derül ki, hogy mennyi izben forgott Amerikában abban a veszedelemben, hogy valamelyik Európában levő nagyhatalommal végzetes konfliktusba keveredik.

Amerikának meg van a maga egy-két frázisa, a német militarizmusról, a belga semlegességről, a melyek pótolják nála az oknyomozó történelmet, a nemzetgazdaságtól, a jövő filozófiáját és mindent. Szinte bámulatos, hogy mennyire nem társulnak az amerikaiak azzal, hogy mi lesz a háború után. Alig-alig eszlik fel a sajátban az a kérdés, — és még ritkábban a reálválat felelet. Szintén azt lehet mondani, hogy az Unió népe fél attól a sorstól, a mely a háború után rá vár, illetve melyet a mostani lehetetlen, esztelen politikájával saját magának felidéz.

A nézetek és az álláspontok teljes hiányában érthető feltűnést keltett Roland G. Usher doktornak, a St. Louisi Washington-egyetemen történet tanárának most megjelent könyve, mely azokról a lehetőségekről elmélkedik, melyekkel az Egyesült Államok szekerére a háború után találkozik. Az eszmék, miket dr. Usher kifejti, nem újak és nem eredetiek, mert azokat már részben a németek, részben az angolok íjlesztő munkásként tartották Amerika felé, de a fontos a dologban, hogy azokat most egy amerikai harcosja teszi.

Usher dr. abból indul ki, hogy a háborúnak tulajdonképpen két győztese lesz. Az egyik a tengeren, szerinte természetesen Anglia. A másik a szárazföldön — és ez

— a mi már nem oly természetes az angolbarát Jenki agyának: — Németország. És az ilyen kimentetektől kell az Uniónak a legjobban félnie, mert ez esetben a szövetségesek — csakhogy Németországtól egyszer s mindenkorra szabadulnának — szívesen engednek meg neki, hogy európai ámbióról lemondva, Dél-Amerikában keresse magának kárpótlást. Egyetlen egy béke sem képzelhető el, mely ennél olosabb lenne a szövetségeseknek. Igen ám, de az Egyesült Államok a Monroe doktrína alapján áll és nem enged meg, hogy bármely hatalom új gyarmatokat szerezhesen magának akár az északi, akár a déli kontinensen. Az Egyesült Államok öklével Monroe elnök levélén már sok izben hiúsították meg a német diplomaták törekvéseit, kik Amerika körül szeretnek volna flottát állomást szerezni.

Mig így egyrésztől hirtelen felgyógyító válik a bökénység után a német-amerikai konfliktus, még kellemetlenebb helyzetben lesz (Uncle Sam Angliával szemben, a melynek hatalmas flottája állandóan árnyékolja be az Atlanti tenger kikötővárosa.

— Az angol flotta — írja dr. Usher — újra átvész a fennhatóságot az amerikai vizeken, amelyet mássfél évtizeden keresztül mi gyakoroltunk. Nem reméljünk tehát nagylelkűséget, mert legnagyobb riválisának, Németországnak leversével meg fog szűnni az az ok, a mely miatt Anglia állandóan a mi barátságunkért hajlongott. Eddig csak azért akarta fenntartani a mi uralkodni, mert feltette Amerikát a németektől de most magának igényli azt, a mit Németországtól irigylet. Valószínű, hogy Angliának első dolga lesz kiterjeszteni hatalmát a mexicói öblöben, elfoglalni a Belső- és megkaparítani a délmériki kereskedelmet.

Mind ehhez jön a japán kompikáció. Ha akár Németország, akár Anglia Japánnal együttesen indítanak háborút az Unió ellen, akkor annak nem lehet más a vége, mint egy borzalmas nemzeti katasztrófa, a melyet a rövidlátó amerikai politika könnyen felidézhet.

A háború — írja dr. Usher — vagy csak egy komoly konfliktus is, amely Angliával lángra lobban, valószínűleg tönkre tenné az amerikai kereskedelmet, — vagy a belöldit, mint a tengeren tulit is.

Ezek az eszmék nem újak, illetve csak egy amerikai szájból azok, mert a háború kitörése óta fáradhatatlan sajtóháború folyik az ántáni és német, magyar lapok között, hogy felnyissák az amerikai nép szemét. Tulajdonképpen egy áll a dolog, hogy az Unió diplomatái maguk sem tudják, hogy mit csinálnak. Nem köthetnek szövetséget sem Németországgal, sem Angliával, hadsereget egy-kettőre nem teremthetnek, de már hallani vélik a közeledő konfliktus moráját, mely hivatva lesz megoldani ennek a hemiszférának politikai problémáit.

TEVAN ANDRÁS ur lapunkat képviseleti és fel van hatalmazva előfizetési és hirdetési díjak felvételére.

TRAGEDIA

Óriás és döntő esaták dübörgő hírei között szerényen vonult meg egy rövid péterváradit jelentés, a mely Konstantin nagyherceg halálát tudatta az egymással harcoló művelt világgal. A nagy háboru alatt keveset beszéltett magáról a szelid és böles Konstantinovic Konstantin nagyherceg, annál több szó esett a drága rokonról, Nikolajevics Nikolajról. Pedig Konstantin nagyhercegnek is volt fényes katonai egyenruhája, volt magas rangja, volt millióit dobta oda áldozatul a háború titáni vágódiján egy ködös és lehetetlen politikai fantomért, egy ártí örületért, addig Konstantinovic Konstantin nem egészen más ideológiákkal tündölköt a lelkeben, egészen más korszakok integráltak felé: a nagy műveltség és nagyon komoly nagyherceg költő volt és pedig valódi, nagy tehetséggel, költő, a béke fejedelmének, a názáreti Jézusnak magasztos tragédiáját próbálta színpadra vinni, várakozni. Krisztus és egy orosz nagyherceg: valóban ez szebb, ritkább és nehezebb, mondhatni fejedelmibb találkozás az Ur színe előtt, mint például Napoleon és a megfennekelt és összevert gözhenger felalálójá, Nikolajevics Nikoláj.

Innen van, hogy oly sokat hallunk napról-napra a háború viharában az egyik nagyhercegről és olyan keveset, mondhatni semmit a másikról. Kinek írjon most misztériumot János Krisztus kinszenvedéseiről az orosz nagyherceg, és ha irt, kinek mutassa azt? Tolstoj alázatos és dolgos parasztja hét sebből vérzik és pedig vértik Lengyelország és Gácsor szög vörtől pipasos harcmezőin. Most, hogy golyó van a hasában, gőpfegyver a háta megett, igazán nem ér rá Dosztojevskij népe, hogy egy nagyherceg színpadi tragédiájában gyönyörködjek! Eleget gyönyörködhetnek ha vol a kedve és ideje hozzá, hogy orosz nagyherceg igazi tragédiájában.

Konstantinovic Konstantin tehát szeliden és bölesen hallgatott. Ki tudja, micsoda viharok tomboltak lelkeben, mikor balkezi rokona a világhistoria egyik legnagyobb arányú szomorújátékát játszotta el!

Ki tudja, micsoda lelki mérgezés volt az, amely most sírba vitte a békés lelkű, a szeretet és igazság himnuszát daloló nagyherceget?

Az orvos talán valami nagy betegséget konstatál, de mi úgy érezzük, hogy a halál igazi oka: reménytelenség.

OSZD A BALKÁNI ÁLLAMOK KÖRÜL.

A legutolsó napok háttérbe szorítottak minden kérdést. Minden érdeklődés a keleti parter felé fordult. Varsó felé halad meg a fűzárattal az angol-francia-olasz szövetség és Varsó felé tekint bizalommal, fokozott reménységgel az igaz fegyverekkel küzdő tiszta szövetség Bulgáriáról és Rumániáról szól az ének. A szövetségesek sajtója csak elvéve foglalkozik a balkáni országok helyzetéről. A legfrissebb fordulatban nem is gondol arra, hogy a sokat hányorgatott Bulgária vagy Románia kardot rántson mellettük. Bölesen belátják, hogy ma már csak a német, magyar, osztrák oldalon harcolhatnak a két állam — ha belekeveredik a világháború örvényébe. Most már a négyes szövetségcsillagok azokon, hogy a világháborúban szereplő nemzetek száma ne szaporodjék, most már ok fohászának azért, hogy semleges maradjon Rumánia és Bulgária.

Oroszország különösen tart attól, hogy Románia megváltozik a nagy események alatt és hátha támadja. Nagy gondallal erősíti a román-orosz határokat, nehogy teljesen kiszűntetlén érje a világháború szinterének kibővülése.

HAZASÍRÓ ÁLMOK

LENCSÉS NAGY ISTVÁN AME RIKAI MAGYAR BANYASZ LEVELE AZ ASSZONYÁHOZ.

Édes hites párom, Ágnes,

jó egészségben írom ezt a levelet és kívánom a jó Istentől, hogy titeket is úgy találjon ezen pársor írásom.

Bizony ezen a héten nagy örömet ért. Olvastam az újságban, hogy gyűri egy hajó, amelyik nagyon sok levelet hoz Németországból és Magyarországból. Mondtam is, hát csak talán lesz nekem is benne egy levelem az én feleségemtől, hát jól is gondoltam. Úgy volt, hogy a munka után megacsoráztunk, aztán mink, három árva magyarok, kimentünk a postára, hát amikor kinyitom a postabak, szit, ott volt benne két levél, az egyik nekem az én kükönyösemű Ágnesemtől, meg a Fazekas Istvánna is levél pár sor a Fazekas Örszén némtől. Hát rosszul esett az Oláh Gábornak, hogy neki nem jött semmi, pedig ő is vár a mátkájától levelet. Az ő mátkája, Tisza Panni, ott lakik a szomszéd községben, Kisborsodon, és már nem kapott tőle régen levelet, hát úgy gondoltam, hogy ha te egyszer bemegy a városba, hát hiszen, beszoktál menni minden héten, amikor a fölös aprómárhat meg a tojást viszed be a piacra, talán jó volna, ha visszafelé bemennél Kisborsodra és ott lakik a felsőszeg végén a Gábor testvér mátkája, menjél el hozzá, és mondd meg, hogy a Te gazdád együtt dolgozik Amerikában a bányában Oláh Gáborral és jó pajtásukba vagyunk és kérdezd csak meg, hogy hát miért is nem ír ennek a legénynek, talán csak nem szegte meg a büszkeségjét, csak nem ígérkezett el másnak. Derék legény ám az Oláh Gábor, rendes, dolgos, de tud ám dolgozni és van most is már vagy két száz dollárja a bankban, oszt mi helyt végre lesz a háborúnak, a mely haza, — már alig is várja, hogy felüljön a hajóra. Akkor mindjárt elviszi a Pannit a papához. Mondd meg neki, hogy hát csak várjon türelemmel, valami rokonánál van, az ágyánál, mert hogy se apja, se anyja a szegény árva, oszt ha nem is igen jól bíznak vele, de csak türelni még egy kicsit, nem sokára már a maga asszonya lesz. Az Oláh Gábor büszkeségen gondol most is a mátkájára, pedig van itt sok angol és talán lány, de hát hogy gyűne azok a magyar lányokhoz. Kenik az areukat, kalapot meg fehér apót hordanak, hát az ilyen asszonnyal mit csináljon a magyar gazda. Ezek csak gyárban tudnak dolgozni, de a földhöz, jószághoz nem sokat értenek. Azt gondolta az Oláh Gábor, hogy jó volna, ha kigyűne ide a leányzó, és mindjárt megesküdne, mivelhogy ő neki nagyon fáj a szíve utána. Talán egy asszony kijöhet most is, és akkor intőzések el a jegyző ural, az majd ad felvilágosítást mindenről. És akkor a hajóról küldhet egy sürgőnyt és akkor itt mi elmennénk érte a hajóhoz. Mondd meg ezt mind a Tisza Panninak és ha szereti még az Oláh Gábert és ha hajlandó átjönni hozzá a nagytengeren, hát akkor Te adj nekünk pénzt ha jógyegre és azt majd itt nekem az Oláh Gábor megfizeti. Mert ha már így össztalálkoztunk, hát együtt is szeretnénk maradni, a míg csak lehet. Hát akkor legalább főzne reánk a Panni oszt nem kellene mindenféle ánglus ételt összeenni.

De megörültem a levelednek, édes egy feleségem, Ágnes. Bizony nagy megnyugvás az én szívemnek, hogy otthon rendben megy minden. Irod, hogy szaporodik szépen az aprómárha és annak a városban nagy ára is van. Meg hogy a tojás is nyolc krajcár otthon. Hát csak gyűjtsd is

a pénzt, asszony, hogy meglegyen már az a darab szép föld, amiért nagy dolgozunk mind a ketten. De azért jól esik olvasni, hogy milyen jó szíved van és segített a szegény katonákat. Mondod, hogy bevettél a házába egy beteg katonát, ápolni és ott volt két hétig. Ezt bizony jól tetted, mert hát arra kell gondolni, hogy én is csak idegenben vagyok és nekem is jól esne, ha betegségen valaki gondomat viselné, bár hála Istennek, eddig nem volt rá szükség, mert hogy olyan egészséges vagyok, mint a makk; hát majd csak megsegít továbbra is a teremtő.

De igen jól esett a szívemnek látni az én kis gyerekeim kezevonalát. Hát olyan okos az én kis Andriska fiam, hogy már le tudja írni a nevét. Persze én is el felejtém, hogy milyen régen gyűtem el hazulról, hogy azóta bizony megnőtték a kis cseledeim, oszt az Andriska már az összel az iskolába kerül. Hát akkor már nemcsak tőle is irni egy levelet az ő apjának a messzi Amerikába. Most is olyan szaporán ment a munka, a munkás ingem eszébe tettem az én jó feleségem levélét, oszt mindig éreztem, hogy olyan jó meleg tőle a szívem tájéka.

Fazekas Örszén néni is azt írja, hogy jól van az én iról, hogy az István kint dolgozik. Mert hogy a másik fiát, a Gyurit elvesszte a háborúban. Valahol Oroszországban halt meg a Gyuri, azt sem tudják, hogy hol, és nagyon ríva írja a szegény öreg asszony, hogy még virágot sem vihet a sírjára. Hát így örül, hogy legalább az István megmaradt, mert hát mi is lenne belőle, ha ez az egy gyámoltója is odavesz. Elég is a hazának egy ilyen szegény özvegy asszonnyal egy fű. Most mondtam az Istvánnak, hogy most már jól becsüld meg magad, mert hát nines senkije most az édes anyádnak, jó szívvel gondoskodj róla.

Monddta is, hogy megfogadja a tanácsomat, mert azért, hogy régen elgyűjt, csak haza huz neki is a szíve. Ó se tudja elfelejteni élet faluját, meg a virágos rétet, meg jó szívevel gondol az édes anyájára is. A háború után is haza akar menni és a héten küld is náca pár forintot az Örszén nének.

Mit csinál a Péterke meg a Marika? Szófogadók-e? Csak legyeknek jók, akkor viszek nekik húsos olyan amerikai jatekot, amió meg az uraság gyermekeinek sines csak már vége lenne ennek a háborúnak. Hallom, hogy milyen nagyon verik a muszákat a derék katonáink, hát azt hiszem, hogy már elég lehetnek nekik oszt jól tönnek, ha szépen megkérnek a német eskázt, hogy legyen már béke. Akkor aztán anyai magyar ember meg haza Amerikából, hogy itt alig marad belőlünk. Mivelhogy tudják, hogy otthon nagyon sok a nyomorék, szükség van ránk, egészséges emberekre, hát haza is megyünk, mert hát úgy sem élet ez itt nekünk, az idegenben.

Most már zárom leveletem, írj csak máskor is, igen nagyon jól esik nekem a hazai írás. Tisztelettem a Gábor bácsiékat, meg az Örszén nént, vigasztald meg, hogy ne busuljon nagyon a Gyuri miatt, meg kell nyugodnia, ha már az Isten úgy rendelte.

Csókolatlak téged, meg az Andriskát, Péterkét, Marikát, legyeknek jók. De igen kívánom máln, hogy megöleljelek benneteket. Isten veletek és velem is. Maradok szerető hű párod a távolban is.
Lencsés Nagy István.

- Tárca -

HOGYAN VERTÉK AZ OLASZT
1866-BAN?

Irtó: Várdi Antal.

Csalódik, aki azt hiszi, hogy az olasz perfidia tegnapi keleti — Nézzünk csak vissza egy kissé a félszázad előtti Itália dolgaiba, s nyomban szembe fog tűnni, hogy ez az áruló természet — hagyomány.

1866. február havában az olasz hadügyminiszter nagyképű nyilatkozatot tesz a parlamentben, a mely szerint valójában az olasz királyság ez idő szerint kétszáz négyezer és hetvennégy embert tart készen fegyverben. Nos hát, ez nagyon szép, ha az ötven esztendő előtti állapotokat és számarányokat tekintjük, sőt ha tekintetbe vétetik, hogy ehhez a rendszer sorkatonasághoz még százhét ezerhat száz és tizenkét rezervista is csatlakozhatik, akkor rezekess, Európa.

De hát, a hadügyminiszter kijelentése szerint, Itália abban az esztendőben nagyméretű megaraktározást akar elérni a hadi költségvetésben, mint kevesebb, mint harminc millió lírárt. Csak kétszáz millióra van szükség az ide a tengerészet és a szárazföldi hadsereg részére... hanem...

E mögött a hanem mögötti kanidkál a perfidia. Április második felében a hadügyminiszter megint előáll és kijelenti, hogy a spórolásból nem lesz semmi, mert Ausztria Poroszországgal haragra kél, s akkor nem lehet tudni, hogy mi lesz velünk, avagy is: senki sem tudja, mikor kell hátha támadni Ausztriát!

Március 11-én Viktor Emánuel király elnöke alatt nagy haditanácsot ült már az olasz tábornok. "Háborus esztendőszélről" folyt a tanácskozás. A saját egyik, józanabb része óva intette, az a bizonyos közvéleményt, a mely akkor is dróton volt rángatva, még pedig ezüst és arany dróton, hogy ne kapjon behurlygán minden külföldi hirdetésben és jól gondolkodó meg, aki mellé szegődik? Mert lehet, hogy csak fel akarják használni őket, s azután haszon és eredmény nélkül világba bocsájtják. Viktor Emánuel Guovone tábornokot küldte Berlinbe "megbeszélések végett". Már ebből gyanítható a közvélemény, hogy megint a "maledetto tedesco" ellen fordíthatják a fegyvert.

Március 15-én már azt jelenti a hadügyminiszter a királynak, hogy a hadsereg 354.000 ember fölélt rendelkezik. A hadsereg azonban nem, lehetett valami híres, mert akkor is, azontul is megverték. A róla szalóngó vélemény nagyon jellemző egy azon korabeli anekdota, amelyet feljegyeztem:

Nagy hadiszemle volt a Campagnában s a díszes és fényes gondbólt ragyogó front előtt nagy peckesen sétál a generális.

Amint végiglépkedné a sort, egyszerre kilép egy fényes gombu és kecskeszakállú köztiszt, s a szájában cigarettával odalép a generalissimus ábrázata elé és így szól:

— Kérek tüzet
A generális eleinte még azt hitte, hogy talán valami kanonérral van dolga, de csakhamar rájött, hogy a tiszt a cigarettájának kéri a tüzet. Éktelenül felháborodik.

— Hallja maga! Maga barom! Hogy mer maga így beszélni velem? Tudja-e, hogy ha mi most Poroszországban volnánk...

— Hát Poroszországban volnánk! Fenét volna maga generális Poroszországban!

De hát a hadügyminiszter azért mégis azt jelentette, hogy a rezervával 534.000 embert tud előállítani!

Hihetetlen, hogyan szaporodik az ember egyik hétről a másikra Olaszországban!

Pedig igen fura állapotok uralkodtak akkoron a bájos Italiában. Meg van írva, — itt fekszik előttem — hogy 1866-ban március 19-én Terra di Bari lakói szép kis skandalumot értek meg. A város, valami huszezer lakost számláló tengerparti oppidum, a nápolyi kerületben, délkelet felé — régóta titkos kohója volt éjjeli sötétben szövött konspirációknak. Ezek folyamánya volt, hogy a jelzett napon egy Ruggiero nevű szerzetes (másik nevén Postiglione) meg akarja ismételni a szicíliai vespernyét más kiadásban, s egy fanatizált bandától a templomból kijövő protestánsokra rohant, hatot megöltetett belőlük, sokat megsebesített, de valamennyi nek a házaft felgyújtotta. Egy firenzei főszító, Giannini gyűjtötte össze a bandát, s mikor már győzedelmével volt, elérkezettnek látta az időt, hogy fellépjen. Adig kultiválta a semlegességet. — József napjára volt eredetileg kizárva a kirohanás, első napon a protestánsokra, másnap a katolikusokra került volna a sor. De a katonaság beleavatkozott a megakadályozta a további vérengzést, csak a nemzeti gárdát nem lehetett rábírní, hogy védje az ártyalakat. Még a felgyújtott házak sem akarták eloltani.

De hát térrünk át az első hatalmas vereségre.
Julius 18-ika volt. Az olasz flotta Persona tengeragy vezetés alatt tizenegy páncélosból s összesen huszonegy hadihajóból állott. A dalmát parton löni kezdte Lissa szigetét és erődítményeit. — Kilenc óra hosszat tartott a tüzelés, de közeleg az osztrák flotta — s az olaszok bölezen visszavonultak. Julius 20-án megújítják a Lissa elleni támadást, de szemközti találják magukat Tegetthoffal, a k 7 páncélosal és 18 hadihajóval támad rájuk. Öt óra hosszat tart a gyilkos küzdelem, akkor az olasz hajóhad retirál Ancona felé. A De d'Italia vezérhajó, mely az admirálisnak kellett volna lenni, a Tegetthoff által nekikommandórozott hadihajó által derékban törött ketté, s a fenékre száll, ugyanekkor egy páncélos ágyúnaszád felrobban. Hat tiszt és hatvón ember volt rajta. A hajóval együtt repültek a levegőbe. Egy tiszt és 18 matróz menekült meg az egész hajósergeből.

Igy van megírva szóról-szóra az egykoru újságokban.

Az osztrák tengerészet egyetlen egy hajót sem vesztett, hanem halottja volt vagy harminckilenc, és sebesültje egyháztízegyenkilenc.

Akkoriban nagy volt a feljajdulás a Persano admirális veselkedése felett, a mely nem vala a legbátrabb. Mialatt az osztrák flotta a legszebb rendben vonult fel, az olaszok slendrián módra issegyeztették uszályukat, de nem is esoda, mikor az admirális elhagyta meg a esata, előtt az admirális hajót és egy kisebb, Affondatore nevű hajóra szállt. Az olasz flotta állítólag arról mit sem tudott, és várta, várta a Re d'Italiáról a parancsjeleket. De bizony onnét nem kapott semmit. Hanem annál jobban a kétségbeesettebben ágalt az Affondatore, a kire aztán a maeska sem ügyelt. Az Affondatore pedig akképpen alkotott hajó zala, hogy nem volt nyílt földzela, tehát az admirális nem láthatott róla semmit. Így írja az egy egykoru referenda. Gyönyörű kis hadvezetőség!

El is csapták Persano urat, de rögtön, — már július 30-án Vaceca ellentengernagy a kommandáns.

De hát akkor már késő volt! Veronától délre, valami háromnegyedóra járányira, kis olasz fal fekszik. A neve: Custozza.

Igy győzte le 1848 július 25-én az osztrák sereg Radezky alatt Károly Albert sárá királyt, aki Milánót forradalom szításával foglalta el. Mert ilyen eszközökkel szokott dolgozni a derék Itália.

Délután három órákor támadtak az olaszok, eleinte ment is a dolog valahogyan, de másnap

Radezky a legfenyegetetebbre pontra csoportosította seregét, s a Gyulai brigádja, meg a Perencez Károly-czred, a mely utóbbi a esata del sole-i magaslatokat rohammal vette be, döntöttek el a esata sorsát. Erre át kellett adni Milánót s Carlo Alberto megérett a bukásra.

Ezen a jól ismert esatamezőn találkozott megint 1866-ban június 24-én az olasz meg az osztrák. Csak négy nappal előbb adta ki Viktor Emánuel a maga híres maifestzumát, a melyben ama nevezetes mondatok foglaltaknak, melyek szerint: "Ezideig az olasz nép jogos felháborodását visszafogott, de most Ausztria az, mely a határokon ellenséges és kihívó, sőt fenyegető magatartást tanúsít, s megzavarja Olaszország békés reorganizációját."

Ugyancsak június 20-án üzent meg a háborút Itália, Lamarmara hadügyminiszter következő írásával:

"Évzázadok óta Ausztria a főoka Itália szétforgó válság voltának, s minden anyagi és morális kárnak, mely ez országot érte. Ezért hadat üzenek!"

A hadüzenetre nem készt a kelő és nyomatókóh válasz, mert már négy nap mulva felvirradt a custozai ütközet hajnala.

Viktor Emánuel király volt a főhadvezér, serege június 23-ról 24-re virradóra átkelt a Minción, Mantua és Peschiera között. Ez a reggel a sofferinói esata reggele.

Kilencvenezzer főből állott az olasz hadsereg, százkilencvenkét ágyúval. Az osztrák haderő hatvanezer ember és százhatvankét ágyú.

Az osztrák haderő kitört a veronai erős táborból s a custozai halmonok felé áradt. Háromszor ostromolta meg a custozai magaslatot az osztrák hadsereg, a harmadik ostrom döntő volt, a custozai magaslat az osztrákoké maradt.

Az olasz haderő, melyet egy kereszttűrték, visszavonult s este hét órára az osztrákoké volt a esata. Éjszaka a Minción átvonult a vert olasz had. Az osztrákok szuronyrohamai elől hátrált az olasz és nem tudott megállni. Kilencszázhatvan halottja és sebesültje volt az osztrák hadseregnek, olasz részről hatvanezer tiszt esett el s százhatvan sebesült meg, altiszt és közember hatszázötvennyel; sebesültlen pedig kétezer kilencszáz jutott az osztrákok kezébe.

Érdekese azt az összeállítást olvasni, melyet az akkori hadműveletekben részt vevő seregek veszteségeiről a hivatalos kimutatás közread.

Ausztria két hadserege 47.233 emberből állott. A hadsereg csesteinek száma 10.855, köztük 578 tiszt. Sebesültet 29.310-et mutat ki a hivatalos összeállítás, 1505 tisztest, eltiúntek 43.747-et, ezek között 483 tiszt.

Velenőct aztán úgy vette birtokába az olasz had, hogy az egész osztrák haderőt észak felé kommandirozták s délen tehetett a vitéz olasz trupp, amit akart. Ekkor történt az a szállóigévé vált bösztet, hogy a esataórtén az olasz hadvezér kémekek küldött ki a jobboldalra, északra és dél felé, s mikor a világnak mind a négy tájáról jelentik neki, hogy az ellenségnek a láthatáron se hirt, se hamva nincs, kidjia büszkén az ordért:

— Akkor hát kezdődhetik az ütközetek!

— És meg is nyerték ezt az ütközetet.

Csakhoggy most más világ van. Most osztrák-magyar haderő áll velük szemben s a kemei jeleni fogják a dícső talán hadvezéreknek, hogy igenis, van ellenség, északon és délen, nyugaton és keleten, alighanem ezt a parancsot fogja kiadni a katonáinak:

— Fusson, ki merre lát!

— És a parancs vitézül végre fog hajtatni.

AJÁNDÉK! A MAGYAR BANYÁSZSLAP OLVASÓINAK INGYEN BANYÁSZLÁMPA

Minden magyar bányászknak, aki a Magyar Bányászslapra egy évre előfizet, ajándékba küldjük ezt a legújabb és legjobb fajta sárgarézről készült ZAR karbajd lámpát. Az előfizetőt is megkaphatja ezen bányász lámpát, ha egy évre meghosszabbítja az előfizetést, vagyis beküldi az egy dollárt még egy évre, a mostani lejártuktól számítva. — A lámpa rendes ára egy dollár, de mi teljesen ingyen adjuk azt mindenki, aki egy évi előfizetési díjat, egy dollárt beküld, csak 25 centet kérünk a csomagolási és szállítási díj fejében, mert a szállítást mink isz küldjük.

AZÉRT ADJUK A LÁMPÁKAT AJÁNDÉKBAN,
HOGY A MAGYAR BANYÁSZOK

Ismerjék meg a legjobb lámpát

A ZAR

a világ legjobb, leg-
erősebb, legkény-
nyebben kezelhető
karbajd lámpája.

Az ára \$1.00

Minden magyar bányász ajándékba kap egy ilyen lámpát, ha egy évre előfizet a Magyar Bányászslapra vagy ha az előfizetést egy évre megújítja és beküldi az 1 dollárt az újáért, meg 25 centet a csomagolási és szállítási költségért, mert a szállítást isz küldjük.

Küldjön be most 1 dollárt és 25 centet és megkapja a Magyar Bányászslapot és ezt a nagyszerű legújabb fajta lámpát.

aminek az ára magában véve EGY DOLLAR. Ne várjon az előfizetés megújításával sem, hanem üjtse azt meg most, hogy ön is megkaphassa az egy dolláros ajándék lámpát.

Milyen a lámpa?
A ZAR lámpa a legújabb fajta és a legjobb sárgarézről készült, karbajd lámpa, amely erősebb és mégis könnyebb az összes eddigi lámpáknál.

Sárgaréz égője van
nem pedig kő, mint az eddigi lámpáknál és ez az égő háromszor annyi ideig tart, mint a kőből készült régi fajta, azonkívül pedig lecsavarható, úgy, hogy a sötétben is egy pillanat alatt új égőt tehet a lámpára. Ebből az égőből egy tucat csak 10 centjébe kerül.

Nincs forrasztva
a lámpa részei nem forrasztottak, hanem egy darab-
ból vannak préselve és így nem lyukadnak soha ki,
akárhogy odavagdosza a cipőjébe.

Az akasztója
erős ennek a lámpának és nem történik meg soha,
hogy az meglazulna és a lámpa a sapkán meg-
mozdulna.

Fényszórója
erős, biztosan álló fényszórója van a lámpának,
mégis egy perc alatt lecsavarható s nem lehet el-
rontani, ha az ember a tartályt lecsavarja.

Könnyű tisztítani
a karbajd tartály egyenes falal van ellátva, tisztítani
könnyű, piszkos nem maradhat benne soha, de ha
oda is tít valamihéz, el nem törheti, ki nem lyukad-
hat, mert úgy van préselve.

Nagyon nagy fénye van
a lámpának, az első perctől kezdve tiszta, nagy fénye
van és kétszer annyi világosságot ad, mint bármely
más lámpa. Altalában ez a lámpa megér kétszer
annyit, mint bármely más karbajd lámpa.

RÖVID IDEIG ADJUK
a lámpákat, küldje be hát az előfizetést azonnal és
a 25 cent szállítási díjat és azonnal megkapja a lám-
pát és a nyugtát egy évi előfizetésről.

Aki ügynöknél fizet a Bányászslapra,
aki lapunkra e hirdetés megjelenése UTÁN a vidéki
rodánkban, vagy utazó ügynökiünkél fizet elő,
szintén megkapja az ajándék lámpát, 25 cent szál-
lítási költség ráfizetésével.

Levélét így címezze:

Magyar Bányászslap, 419 E. 9th St.
New York.

Utazó ügynökeink:

Mizer Sándor

Martins Ferry fiókiroda

Török János bankházában. Iroda-
vezető: TÖRÖK JÁNOS közjegyző,
604 Main St., Martins Ferry,
Ohio.

Gary-i fiókiroda

Gary National Bank helyiség.
Irodavezető: Wárady Sándor
(a Gary-i telepek magyarosága
részére.)

Traugeri fiókiroda

John L. Lengyel bankhelyiség
Irodavezető: Lengyel L. János
Postacím: Joh L. Lengyel
Mgr. Magyar Bányászslap
TRAUGER, PA.

Harrisburgi fiókiroda

August Zvara bankhelyiség
Irodavezető: Zvara Agoston
Postacím: August Zvara
Mgr. Magyar Bányászslap
HARRISBURG, ILL.

Pittsburgh vidékén

Mizer Sándor képviseli a Magyar
Bányászslapot és joga van előfizet-
ések és hirdetések felvételére és
azok árának szabályszerű nyújtá-
sára. Mizer Sándor be fogja
járni az összes Pittsburgh körül
fekvő magyar bányatelepeket.

ILONKA L. MIHALY

a Magyar Bányászslapot Edwards-
villen, Ill. és vidékén képviseli és
joga van lapunkra előfizetéseket
venni fel.

Értesítjük a Fairmont vidéki baj-
társainkat, hogy HORNYÁK JA-
NOS ur, Baxter, W. Va., lapunkat
minden tekintetben képviseli, és
joga van jogosítva előfizetési pénzek
felvételére és nyugtázására.

Mandel Sándor ur, a közismert
magyar-angol nyelvtanító jelen-
leg lapunk érdekében a nyugati
államokban utazik és fel van ha-
talmazva a Magyar Bányászslap
részére előfizetést és hirdetést ven-
ni fel.

BALOGH FABIAN JANOS test-
vér Berryburg és vidékén képví-
selli a Magyar Bányászslapot és fel
van hatalmazva előfizetéseket fel-
vételére.

GÖRGE GÁBOR ur Seanoron és
vidékén képviseli a Magyar Bányászslapot és fel van hatalmazva előfizetéseket felvételére.

Stonegán és vidékén

Bozó József testvér képviseli a
Magyar Bányászslapot és fel van
hatalmazva az előfizetési pénzek
felvételére.

POCAHONTAS, VA. és vidé-
kén a Magyar Bányászslapot Hoff-
man Gyula ur képviseli, aki fel
van hatalmazva előfizetéseket fel-
vételére.

Dr C. L. Garriss

ORVOS
Éjfélnappal rendelkezésre áll
Iroda: a Michell Blockben
Independent Phone No. 124
ELDRADO, ILL.

THE STATE BANK

ALLAMI BANK

374-378 Grand Street 52-54 Norfolk Street, New York.

ALAPÍTÓKE \$2,200,000. KÖRÜLBELÜL 15 MILLIÓ 200,000.00 KORONA
A State Bank kliense a NEW YORK CLEARING HOUSE-nak, melyhez a legnagyobb bankok és Trust Company-ok tartoznak. Ez intézménynek 475 millió dollár tőkét és 2,639 millió év forgalmat képvisel.

Beteveink, illetve klienseink közé tartoznak többek között:
New York Állam \$375,000.00
Az Egy. Áll. Postakárpénztára \$197,000.00
New York város fűtőmestere \$190,000.00
befizet havonta \$190,000.00
tanítók, rendőrök, tüstölők stb. kifizetésére.
ERŐS MINT A GIBRALTAR SZIKLÁJA

A STATE BANK az utolsó 20 év alatti emelkedésének kimutatása:

VAGYONI ÁLLAPOT:	
1890 januárban	\$ 470,000.00
1899	\$2,300,000.00
1904	\$5,600,000.00
1909	\$14,800,000.00
1914	\$28,000,000.00

Helyezték nehezen keresett pénztéket a State Bankba kamatozás és megőrzés végett, mert a State Bank egyike ama legbiztosabb és legnagyobb bankoknak, melyek New York Állam Banking Department-jének felügyelete alatt állnak.

A STATE BANKNAK KÖZEL 100,000 BETEVOJE VAN.

Nagy üzleti forgalmunk lebonyolítására és t. ügyfeleink kényelmére HAT fiókbankkal rendelkezünk. A State Bank a leggyorsabban, legbiztosabban, a legolcsóbb árfolyam és teljes szavatossággal küldi pénzt az 6-hazába.

The State Bank foglalkozik továbbá pénzbevitallal, hajójegy eladásával és minden a bank-szakmába vágó ügyekkel.

Küldesse és hozassa leveleit The State Bank által.

Tanácsot, felvilágosítást bármely ügyben szívesen és teljesen díjtalanul ad The State Bank. Irjon magyarul The State Banknak és Ön magyar választ fog kapni.

The State Bank nyitva van reggel 9 óráig este 8 óráig. Vasárnap és ünnepnap kivételével.

THE STATE BANK
374-378 Grand Street 52-54 Norfolk Street, New York.
(DEPT. M. B.)

WINDBER HOTEL

Windber, Pa.

Magyar barátaink, pártolójátok azt, aki lapokat pártolja. Honfitársaink külön kiszolgálásban részesülnek. a régi postával szemben.

A. R. VASS
BOND TOWN, Va.
Egyedüli magyar közjegyző Clinchfield vidékén.

HONFITÁRSAINK!

HA ÁPTAZOZAN VAGY ÜZLETI ÜGYEKBEN
NORTON, VA.-ba JÖNNEK, KÉREM KERESSENEK FEL.

IZLETES ÉTELEK TISZTA SZOBÁK
Importált hazai áruk
Utazásigazítás és tanácsokkal készséggel szolgálok

FEKETE MIKLÓS
NORTON, VA.
Box 436

Both Phones No 189
Gaskins és Dagley
Temetkezési vállalkozók és balzsamozók
18 W. Poplar St.
HARRISBURG, ILL.

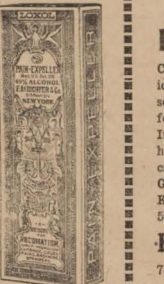
Dr. C. W. Turner
ORVOS
Kéri a magyarok pártfogását.
HARRISBURG, ILL.

ZVARA ÁGOSTON
Eldorado, Wason, Muddy és Harrisburg, Ill. és környékén a közművek közjegyzője, PÉNZT KÜLD az 6-hazába jótállás mellett, az olcsó árfolyam szerint.

Es évi első HÉT hónapjában, augusztus elsőjéig a vidékről 119.158 Korona és 90 fillért utaltam csupán Magyarországra honfitársaim megbízásából.

A környékbeli magyarság szíves pártfogásába ajánlom a jövőben is üzletemet

Vagyok pártolóm jóbarátja
Zvara Ágoston
HARRISBURG, ILL.

Dr. RICHTER'S Pain Expeller

Csúsz, köszvény, rheumatizmus, idegesség, izület- és izom-merevség, hűlés, gége, torok-fájás és fogfájás ellen.
Itt van az eredeti csomag képe, a hogy azt árusítják. Ne fogadjon el csomagot, ha nincs rajta a HORGONY védjegy.
Kapható minden patikában 25 és 50 centért és a készítőknél.

F. Ad. Richter & Co.
74-80 WASHINGTON STREET
NEW YORK, N. Y.

OLCSÓ PÉNZKÜLDÉS

JÓTÁLLÁS ÉS BIZTOSÍTÉK MELLETT
A RENDES NAPI ÁRFOLYAM SZERINT
A. J. Durchinsky Box 132 Logan, W. Va.

HAZAI HIREK.

SOPRON MEGYE.

Hósi halál. Kokas Endre, 19. gyalogezredbeli zászlós a kárpáti ütközetben mult hó 8-án Nagypályán hói halált halt. A eziróka-ufalusi temetőben földelték el a hős temetőt, kit felebbvalói éppen előtte való nap, az arany vitézségi érdemnyerésére terjesztettek fel. Kokas Endre a csornai járásbírósnál joggyakornok volt, gyalogezred századosa életének 35-ik, legholdogabb házasságának 8-ik évében a galicai harctéren, Rajtarovics közeg határában (Przemyslől délkeletre) ellenéges golyótlal talála, f. évi június hó 18-án a házért hói halált halt és ugyancsak a harctéren, aznap este, bajtársai által, egyházi be-szentelő, mellett ideiglenesen el-hantolták.

Rablóhistória. Az újkérsi postamesternő bementása alapján a következők hírt közlő: mult hó 25-én világos nappal, délután 4 és 5 óra közűk között. Egy alacsony, zömök ember megtámadta a postahivatalban nőt, kötelekkel összekötözte és a pénztárból 4000 koronát rabolt el. A merénylő azután eltűnt. A lövöl esendőség táviratilag értesítette a rablástól a hatóságokat és rögtön üldözbe vette a rablót. A soproni főkapitányság szerdán, mult hó 26-án délelőtt fél 12 órakor kapta a sürgönyt, mely szerint a tettes egy körülbelül 38 éves egyén, aki sötét ruhát és fekete kalapot viselt. Napbaráti árcán karcolások láthatók." Azóta az ügy meglepő fordulatot vett. Ugyanis a helyszínen meglelt Staar Ferenc postatanácsos meg állapította, hogy a rablást maga a postamesternő, öz. Nagy Jenőné imitálta, aki saját magát kö-tözte össze és rablást adván okul 4000 koronát találtak a mon-dott helyen. A postamesternő, aki 4-5 év óta vezeti az újkérsi posta-hivatalt, állítólag nagyon fényes életet élt s az eldugott pénzét nagyúri passzióit akarta kielégíteni.

TEMES MEGYE.

Egi tünény. — Temesvár felett egy nagy felhőszakadás vo-nult el, amelyet érdekes természet-i tünény előzött meg. Kevés-sel az eső kezdete előtt északnyug-i irányban a zivatarfelhőkől sötétszürke színű nyulvány eres-zedett alá, amely mind hosszabb és hosszabb lett, majd megrövi-dült és hátrahajlott, miközben szélessége is folyton változott. A hosszú körülbelül akkorán lát-szott, mint a Göncöl-székér rudja, vastagsága a felhőknél való ki-gázásánál egy hold átmérőnyire volt becsülhető, míg a közepén jobban összenyúlott és vége felé hirtelen kiegyenesedett. A tüné-mény messzelátón keresztül néve rendkívül érdekes látványt nyújtott. Felső végében a sötét felhőtömeg gomolygott, míg maga a nyulvány olyan volt, mint egy bolyhos fityóból esavart eső. A szélel határozottan ki lehetett venni az orvénylest, különösen akkor, a mikor egy kissé szét osz-lani kezdett és csaknem vízszinte-n nyulva el a láthatár felett, darabokra szakadt, végül pedig a felhőgomolygok között eltűnt. E légörvénylessel magyarázható je-lenséget a nép "esőszak"-nak ne-vezi és azt tartja róla, hogy csak igen nagy esőket szokott megelőz-ni. Ez a néphit most be is vált.

Szerkesztői üzenet.

Pintér István testvér, aki ko-rábban Columbus-ban, O. dolgo-zott, tudassa velünk teljes címét mert legutóbbi levelében a hely-ség nevet nem írja és így kérését ezért nem intézhettük el.

BANYÁSZ TESTVÉR!

Ha nehezen bírod a munkát, ha kimerült, fáradt vagy ha a hátad fáj, fejed szédül, szívdobog, ha sovány, sápadt ideges vagy, ha fért erőd van fogtyán, szóval ha

UJ ÉLETERŐ, FRISS EGÉSZSÉGRE

VAN SZÜKSÉGED, SIEM MEGRENDELNI

ANTALKA ÉLET-ELIXIRT,

A KIPROBÁLT ÉLETTEL

mert ez az egyedüli szer, mely a felemlelt bajokban bevált és melynek üvegét egy dollárért, bérmentve küldi az

ANTALKA PATIKA

146 SECOND AVENUE NEW YORK.

Ha bármilyen baja, betegsége van, írjon még ma és rögtön felelünk kérdésére. Minden dolláros rendeléssel gyönyörű ajándék jár.

Szegyelje Magát

A betegség baj, de nem szegyen.

AZ, AKINEK OKA VAN RA.

Éppen ezért írja meg bizalommal az Ön baját, őszintén és ki-mértelen, hogy mi is őszintén és kimerítően, teljesen díjtalanul válaszolhassunk.

Orvosságaink jók, frissek, hatásosak

és azok használatát után Ön is úgy fogja érezni magát, mintha ujja születt volna.

Ne a hirdetés legyen nagy,

HANEM AZ ORVOSSÁG LEGYEN JO

HA JÓ, FRISS, HATÁSOS ORVOSSÁGOT AKAR, AKKOR IRJON MEG NA AMERIKA LEGLEHETŐSÉREBB PATIKÁJÁHOZ ERRE A CÍMRE:

Szent Erzsébet Első Magyar Gyógyszertár

9115 BUCKEY ROAD CLEVELAND, Ohio.

The First National Bank

EBENSBURG, PA.

LEGNAGYOBB, LEGERŐSEBB, LEGJOBB

Tőke és felesleg \$330,000.00

Rendelkezésre álló összeg 1,400,000.00

BETETEK UTÁN 3 SZÁZALEK KAMATOT ADUNK.

NE VEGYEN JÓ LAMPÁT VEGYE A LEGJOBBAT

A LEGERŐSEBB! A LEGJOBB!

legolcsóbb lámpa a ZAR

A ZAR a legkímélőbb lámpa, könnyebb, mint bármely régi car-bide lámpa, s erősebb mégis mind-nél.

VEGYEN EGY ZAR LAMPÁT AZONNAL a kereskedőnél, vagy rendeljen tőlünk és ha 10 napon át használja és nem lesz vele megelégedve, küldje vissza és VISSZA ADJUK A PÉNZT AZONNAL.

JOHN SIMMONS COMPANY
97 CENTRE STREET, NEW YORK, N. Y.

Ara \$1.00

Minden ZAR lámpa önműködő gnyúlva van felszerelve. A car-bidatitáry oldal teljesen egyenes, úgy, hogy azt könnyen tisztíthat-juk, akár egy szál gyúrtával is.

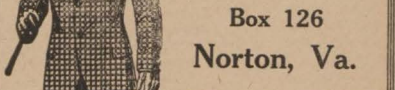
Ehhez nem kell semmi szer-zés, a szétbontás és átvizsgálás és egy tucat új égő csak 10 centbe kerül.

A VIRGINIAI ÉS WEST VIR-GINIAI MAGYAR BANYASZOK RUHA SZALLITÓJA

Nagy József

Box 126

Norton, Va.

Készít ruhákat mérték után a legfinomabb kivitelben

OLCSÓ ÁRAK

DIVATOS SZABÁS

Dus választékú szövet mintáimat bárhól a két államban, ha arról értesítenek, saját költségemen oda megyek és bemutatom.

ALMA PALINKA		TÖRKÖLY PALINKA		INGYEN		INGYEN		INGYEN		VERES PALINKA		RUM	
Első Róssa	\$2.00	Első Róssa	\$2.50	Egy fél gallon pálinka minden 4 gallon rendelésnél				Első Veres Róssa	\$2.00	Első Róssa	\$2.50		
Második Róssa	\$2.50	Második Róssa	\$3.00	A. GOODMAN, Inc.				Második Veres Róssa	\$2.50	Második Róssa	\$3.00		
Harmadik Róssa	\$3.00	Harmadik Róssa	\$3.50					Harmadik Veres Róssa	\$3.00	Harmadik Róssa	\$3.50		

BOROVICKSKA		CSASZAR KÖRTE		Utódja: M. GOODMAN				FEHÉR PALINKA		SZILVA PALINKA			
Első Róssa	\$2.00	Első Róssa	\$2.50	Box 98, POCAHONTAS, VA.				Első Róssa	\$2.00	Első Róssa	\$2.50		
Második Róssa	\$2.50	Második Róssa	\$3.00					Második Róssa	\$2.50	Második Róssa	\$3.00		
Harmadik Róssa	\$3.00	Harmadik Róssa	\$3.50					Harmadik Róssa	\$3.00	Harmadik Róssa	\$3.50		

